

ŽIVIO

PET - GLASILO

PET - GLASILO OPĆINSKE KONFERENCIJE SSOH PULA
BROJ 4 - CIJENA 400 DINARA (četiri koruna)

I. MAJ

u ovom broju

**PULA TOWN
KALČIĆ (IBOR)
DARK
RAKALJ
SAVIN
STRIP
(Osmanli-Krulčić)
IVEZIĆ
PORNO
POLET PLATZ**

**9-ROCK
KOP
PRSKALJIC
UCKA '88**

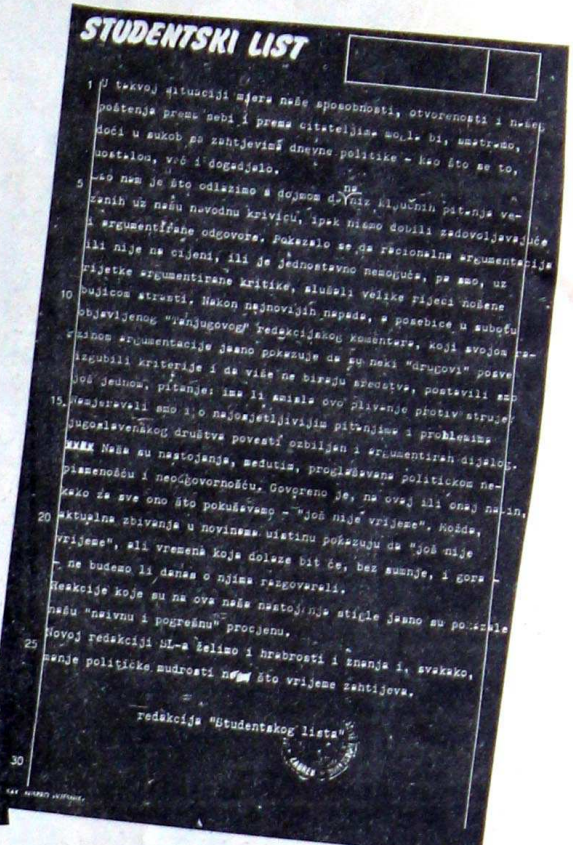
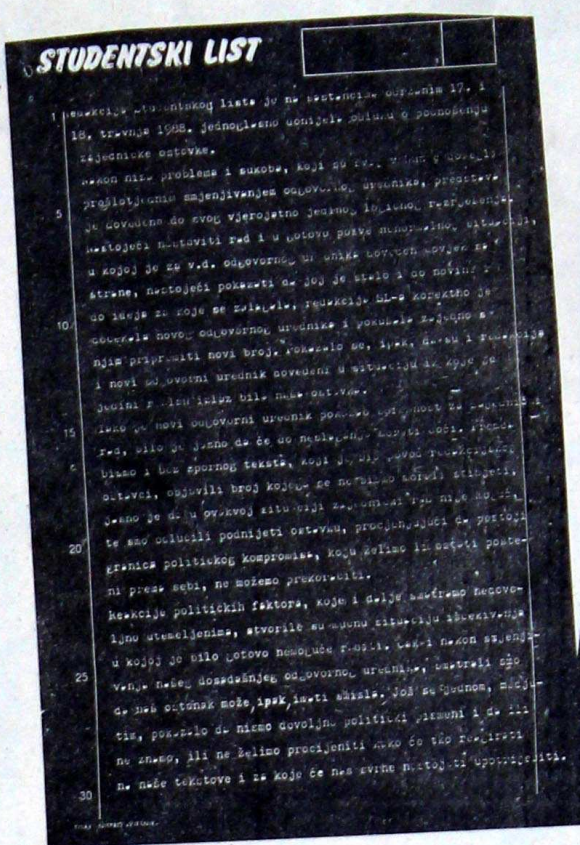
FOTO: EMIL BAHUNEK

UVOD

UVOD: neposredno pred izlazak ovog broja, na našu adresu stiglo je pismo STUDENTSKOG LISTA!

FOTO: VALTER BLAZEVIC

ALTERNATIVE ZA OŽIVLJAVANJE LIKOVNIH

AKTIVNOSTI ILI NEAKTIVNOSTI

kao svoju osnovnu dužnost. Jer čini mi se da oni koji NISU napravili sve što su mogli da jedan "Inat" dobije adekvatan prostor i sredstva za rad, ne shvaćaju suštinu razloga za razvoj kulture u jednom životnom prostoru. Pula je van rimske i inih drugih ostavština, grad neartikulirane atmosfere (sa velikim A). Kao i svaki prostor u kojem ljudi žive tako i Pula ima svoju atmosferu... samo što nema ljudi - ili načina - koji će naglasiti pozitivnu stranu. Drugim riječima, nedostaje nam ispravan pristup do te atmosfere koja postoji. To se u području kulture/umjetnosti očituje u uvjetima koji se pružaju stvarajući za rad. A isto važi i za uvjete u kojima ti isti stvaralci pokazuju ili prikazuju rezultate svog rada javnosti. Djeca, i zlatna, i zločesta, odlučila su da naprave nešto za tu atmosferu? Začetak atmosfere koju bi trebala prenositi svaka etiketa MADE IN PULA-YUGOSLAVIA, bez obzira na kakvom se proizvodu nalazila. Kulturi je dosta apstinencije od sredstava, prostora i, nadasve, apstinencije od AKTIVNE dobre volje. Zašto aktivne? Pa zato što bolujemo od sindroma dobre volje, pasivne i onemogućene, koja nestaje netragom kad treba pomoći, olakšati ili ostvariti. Krivica je - kao i u svim ostalim područjima života - na nekom drugom. Situaciju diktira mnogo faktora, a ja u svojoj provjerenjivosti gluposti ne vjerujem da postoji ijedan bitan van našeg dohvata. Šta ja ustvari želim (nadam se) ovim tekstom? Pišem u uvjerenju da neće biti sljedećeg koraka naprijed bez ojačanja ili obnavljanja (preispitivanja) temelja na kojim stoji kultura ovog grada. Ne ide mi u glavu (budala) sa svim podacima koje imam da jedna Histria niče za četiri mjeseca, a da se jedno kazalište ne može dovršiti u deset puta dužem roku. Za koga mi radimo, podredili smo se Nijemcima, Talijanima, Englezima, turizmu (sve što radimo, radimo za njih). Iz godine u godinu sve više trošimo za sve manje priloge, sve slabije uvjete života koji ni u zlatnim '70-tim nisu bili tako značajni. Sve više radimo, sve se manje družimo. Iz dana u dan sve više gubimo, danas to osjećamo u džepu, još jučer smo isto to osjećali u duši. Kaže se da je tuga uz novac lakša; danas kad nema ni novca sve izbija na površinu. Još se sjećamo vremena kad smo bili siromašni, ali zadovoljniji nego što smo danas. Gdje je to zadovoljstvo nestalo? Sa turizmom se došlo paleo i nezadovoljstvo. Protiv turizma imam i nemam, on je nužnost, ali ne na način koji je danas u upotrebi, ne turizam, preko naših leđa. Nismo smjeli zaboraviti sebe u raznim poslijeratnim utrkama. Svaki će nam se dobar ili loš potez višestruko vratiti sutra. Toga bismo morali biti svjesni kad dozvoljavamo da se sve manje družimo; jer doći će jedno jutro kada ćemo bukvalno biti stranci u vlastitoj zgradi (zapravo, to se već i desilo). Druženje nije bogom dano, ima mnogo uvjeta koji moraju biti zadovoljeni da bi do njega došlo. Da li smo svjesni te činjenice ako već ne znamo koji su to uvjeti. Za druženje je potrebna dodirna točka, na nama je, bar se nadam, da izaberemo neku točku koja izaziva zadovoljstvo, a to je područje kulture.

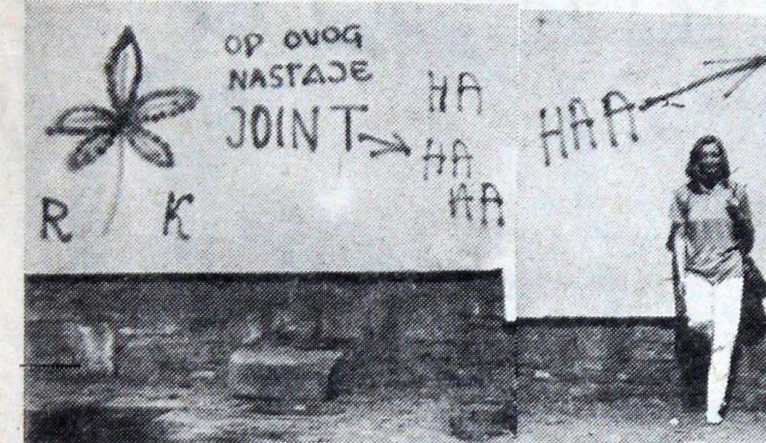
...ostale pojednosti mogli suo protiti iz duerne štampe.

ARENA
- ima li štogod nova u ARENI?
- ima novosti "oko" Arene!!!
- čitaoci se javljaju na naš NA-GRADNI NATJEČAJ sa prijedlozima za REVITALIZACIJU
- 3. faza ADAPTACIJE uskoro počinje
- možda ćemo već ovo ljeto moći klopiti šampite, baklave, torte i sladolede u slastičarnici VESPAZIAN
- u Italiji se pojavilo niz članaka koji sa irendentističke pozicije govore o RESTAURACIJI pulskog amfiteatra
- najavljujemo za sljedeći broj razgovor sa Šimom Vidulinom - čovjekom koji je bio predsjednik Općine u vrijeme kada se započelo sa REVITALIZACIJOM Arene

DOBILI SMO PISMO

Postovana redakcija (termin "postovana" navodim i pored gorke pejorativnosti vašeg napisa)
Ponukan ukupnim dojmom teksta naslovom ERIKISTE TEHNE ELIVISOVE objavljenoj u prošlom broju ovog lista i potrebom da čitatelju ipak ne bude jednostrano prikazan, odlučih se na reakciju ovog nivoa i dometa.
Nije mi potpuno jasno tko je i zašto vaša gostovanja u emisiji "VIKEND PROGRAM PETKOM", Radio Pula emitiranoj 19. veljače okvalificirao kao eksces. Ukoliko i prihvatim upotrebljen termin, tko je to prekoračio mjeru određenu medijem? Ja zasigurno ne, a vi ste "ponesto pretjeranom veselju" (termin prenesen iz vašeg teksta, op. a.) zapravo samo iskazali sve ono što sam u osvrtu na tada upravo izašli broj i zamjerio "Petici". Depiliranošću materijala prisiljen, a i stoga što se stanje (nažalost još uvijek nedovoljno) promijenilo nabolje, ne nalazim za shodno ponavljati rečeno. Umjesto toga, iskoristit ću prostor da iznesem ono što me još uvijek muči...
Navršava se deset godina otkad je pulska omladina dobila svoj list, neophodan svakoj sredini koja se iole diči aktivnošću mladih. Nažalost, našu potrebitost osjetili smo tek kada je zahvaljujući političkoj impotenciji i nesposobnosti rukovodilaca te ponešto pretjeranim ambicijama (tadašnje redakcije, "Petica" prestala izlaziti. Potegodisnje iskustvo pokazalo je da zdravi mladački entuzijazam i kreativnost, smišljeno vođeni, mogu uroditi dobrim listom. Većina suradnika tada potencijalnih vrijednosti sada objavljuju napise u tiražnijim novinskim izdanjima. Nekolicina je novinarsko izražavanje nastavila nešto drukčijim oblicima... Sve u svemu, "PETICA" je mnogima od nas poslužila kao prvi dotični s novinarstvom, dobili smo mogućnost da iskažemo eventualni talent, skrivene ambicije, sve ono što u mladom čovjeku čuči zapretno, često nedostupno svakodnevnici, a isuviše značajno da bi se moglo potisnuti.
Sve je to bilo neophodno kanalizirati, usmjeriti na traženje pravih vrijednosti, intrigantnih i svakom prijemljivih istovremeno.
Rezultat bijaše izvjestan - omladinski list koji opravdava postojanje. Sticajem nesretnih i vjerujem nepotrebnih okolnosti, PETICA je odležala karantenu, no čini se da sad isuviše podjeka na konvalescenta no što bi to trebalo i smjelo biti.
U vremenu apolitičnosti većine, naročito mladih, kad se niže značajne promjene, vapijem dozivajući reorganizaciju preživjelih formi, vi većinu raspoloživog prostora posvećujete efemernostima tipa (karakteristično) VELIKOG NAGRADNOG NATJEČAJA O REVITALIZACIJI ARENE??? Čitajući broj 3 PETICE (da ne bude kasnije...) neargumentirano, paušalno, kritički, negativistički stav i sveopća sumnjivost... agresivne i eristicke smicalice... pojeo ne-razložima... termin iz vašeg napisa, op. a.) ne mogu se oteti dojmu intelektualističke masturbacije spretno pubertetskom sujetom.
Listajući, nailazim na naslove; kulturni hard-core (neovakoponirana kultura), strip, intervjue Ivan Obrovac, kultura str. 7, dupliricu preskačem jer zaista ne znam gdje bi se to moglo smjestiti, zatim Film-Fest '88, kazališna kultura, pozrija, mail-art, rock zbiljanja i kraj! Izuzimajući odličnu reportažu o MZ Galijana,

PET BROT 4/STRANA 2

Ako već bacamo šolfe, neka nam to donese makar malo zadovoljstva!
Exterijeri (javni prostori i površine) su odgovor grada u kojem živimo na pitanje u kojem gradu živimo. Je li to životni prostor u kojem proživljava 70-80 hiljada ljudi ili je to Pula, Pola, Pulj (kako ga sve već ne zovu). Postavljam si pitanje, možemo li učiniti nešto više za Pulu - naš životni prostor sa istom količinom novca koju i danas trošimo. Postoji masa derutnih, trulih, prljavih i nadasve vremenom i našim nemarom naruženih fasada. Isto tako postoji informacija da se radi onoliko koliko sredstva općine ili vlasnika dozvoljavaju. Isto tako (drugi put) postoji stvarno mnogo firmi koje imaju novaca i žarku želju da se reklamiraju (jer im od toga ovisi poslovanje). Treba načiniti prijedlog na nivou općine da se određeni broj fasada, na određenim lokacijama daje, tj. ustupa za reklamne, tj. propagandne svrhe... pod uvjetom. A uvjet je izvedba dekoracije (ne nužno pulskih umjetnika) kao pratnje reklami (logotipu, znaku, sloganu dotične firme), tj. reklame koja je samo pratnja dekoraciji (a samim time izrasta u nešto više od logotipa, znaka ili slogana). Troškove snosi ta ista firma ili se dijele među zainteresiranim stranama (vlasnik-firma). Sredstva javnog saobraćaja (i gradska i međugradska) također mogu biti nosioci poruka, slika i slično (g). Grafiti su nastali kao rezultat raskoraka naših stvarnih potreba i uvjeta života diktiranih inim VIŠIM silama zahtjeva vremena (... hm...). Jedan od njih glasi - PULA, TO JE RAJ!... i iskreno i ironično. Svaka je javna površina ili prostor nosilac ili artikulacija običaja, navika, potreba i sposobnosti grupe kojima je taj isti prostor jedina dodirna točka pomoću koje se prepoznaju. Grad je čvrsta točka, a iz fizike znamo što se sve može učiniti iz jedne točke ako je ispravno upotrebimo. Gori uši-trdo sprid... živimo od sezone do sezone, od Festivala do Festivala. Bez kriterija! Izrasla je

jedna (i ne samo jedna) poslijeratna puležanska generacija, ne veružeza, ne barakerā; već PULEŽANA. I ta generacija ima svoje potrebe, a sve više, a sve više počinje imati i svoje zahtjeve, zahtjeve za bogatijim tj. sadržajnijim urbanim životom. Turizam je rastao s nama (pa nas je prerastao), njega se pazilo i mazilo (što jeste normalno) dok smo mi dobivali ostatke (što nije normalno). Vrijeme je da potpuno svjesno Pula svoju djecu počne tretirati jednako (to vrijedi i za one malo-i i više-starije). Zlatna se dječica više ne igra u pješku, ona stoički, nenaviknuta na bolje (životnije), hoda po prljavim ulicama, pije u zadimljenim lokalima, drogira se po rupama, gacka po poplavljenim trgovima i bulevarima, grafitima pokušava konkurirati osmrtnicima, plaća ulaz da bi se gužvala i pila najsкупља pića u gradu (Arenaturistu hvala i hvala, a Uljaniku samo hvala). Zimu provodi u radu, učenju, dosadi i iščekivanju još jedne nove godine i još jednog proljeća nakon kojeg, hvala bogu, dolazi ljeto, a sa njim topline, gužve, rad bez radnog vremena, obaranje još jednog rekorda (kojemu samo rijetki vide svrhu), i ispunjenje cijeloga godišnjeg osjećaja da smo stranci u rodnom gradu. Da vero.
I tako se svake godine krug zatvara, a mi ostajemo vani. Ali kao što sam napisao, niste nas i nismo se naviknuli da može biti bolje. To ćemo, izgleda, mi morati naučiti vas. Vrijeme je za promjene, htjeli vi to ili ne. Čitajući prethodnu rečenicu opredjelio si se, čitače, (još jednom) htio ti to ili ne. Vrijeme je a oni koji ne znaju novu abecedu prestanu zaklanjati pogled ostalima. To je pitanje elementarne kulture, napretka ili budućnosti ako vam ona više znači od prethodno navedenih pojmova. Rukovođenje nije pitanje stručnosti, ni moralno političke (hm) podobnosti, već pitanje opće kulture. Možemo dovesti (uvesti) sve, ali kultura NE! Simpl. Vrijeme je da to netko napokon ozbiljno shvati

IMPRESIJA
1. - ...
2. - ...
3. - ...
4. - ...
5. - ...
6. - ...
7. - ...
8. - ...
9. - ...
10. - ...
11. - ...
12. - ...
13. - ...
14. - ...
15. - ...
16. - ...
17. - ...
18. - ...
19. - ...
20. - ...
21. - ...
22. - ...
23. - ...
24. - ...
25. - ...
26. - ...
27. - ...
28. - ...
29. - ...
30. - ...
31. - ...
32. - ...
33. - ...
34. - ...
35. - ...
36. - ...
37. - ...
38. - ...
39. - ...
40. - ...
41. - ...
42. - ...
43. - ...
44. - ...
45. - ...
46. - ...
47. - ...
48. - ...
49. - ...
50. - ...
51. - ...
52. - ...
53. - ...
54. - ...
55. - ...
56. - ...
57. - ...
58. - ...
59. - ...
60. - ...
61. - ...
62. - ...
63. - ...
64. - ...
65. - ...
66. - ...
67. - ...
68. - ...
69. - ...
70. - ...
71. - ...
72. - ...
73. - ...
74. - ...
75. - ...
76. - ...
77. - ...
78. - ...
79. - ...
80. - ...
81. - ...
82. - ...
83. - ...
84. - ...
85. - ...
86. - ...
87. - ...
88. - ...
89. - ...
90. - ...
91. - ...
92. - ...
93. - ...
94. - ...
95. - ...
96. - ...
97. - ...
98. - ...
99. - ...
100. - ...

I S K O S A

RAZGOVOR: SLAVKO KALČIĆ

Započeli smo razgovorom o »Pet«-ici. Pregledavao je stare brojeve i spominjao jednu »ideju«, kako bi se poeziji dalo više mjesta. Predložio je da četiri stranice, složene tako, da se od njih drugacijim prelamanjem i preslaganjem može dobiti mala knjižica. Na taj način bi se iz broja u broju mogla stvarati mala pjesnička biblioteka mladih autora. Malo po malo, tokom razgovora došli smo i do ideje i ukoričavanju takve zbirke u zbornik. S.K. »u časopisu »Istra« se praktičiralo separate delati.«

priznatih autora. I onda je došla ideja da se promijeni i naslov »Istarskog borca« (časopisa) u »IBOR«, koji je ima pretenziju da bude ne samo literarno glasilo već i kulturno-informativno. Mislim da je analiziranje zašto je to prestalo itd. suvišno. Uglavnom, nastala je jedna pomutnja u razumijevanju oko jednog velikog svjetskog imena, a to je Allen Ginsberg, i sama polemika oko njega i njegove vrijednosti je dovela do situacije da redakcija bude raspuštena.

PET: »Ginsberg je bio samo povod?«

S.K. »IBOR« je imao limitirana sredstva, samo, od SIZ-a za kulturu. Jednom smo bili dobili neka sredstva od republičkog SIZ-a, ali to je bilo minimalno. Volonterski rad je bio najvažniji u sven ten. Kod tog volontiranja su se, uglavnom, sredstva čuvala na taj način što se nisu plaćale usluge bilo kojeg uređivanja, redaktura, lektura itd. To se sve radilo u okviru redakcije, odnosno tog književnog kluba »Istarski borac«. I na taj način smo mi više od 50 posto šoldi imali usparanih. Recimo, išli smo na takovu suradnju sa štamparijom da smo od njih izvukli maksimum, a da se ne plati. Plaćali smo samo ono što je najnužnije, ono što su strojevi delali u štampariji.

PET: »Književni klub«, ste bili; ustvari? »Književni klub«, pa onda novina?«

S.K. »Ovakvo je to bilo. Negdje koncem '75. godine smo pokrenuli već postojeći književni klub »Istarski borac«, 2 godine ranije je imao zbog nemoci financiranja ili zbog nekih drugih peripetija koje trenutno nisu bitne. Znači, recimo, Biletić, Načinović, Vesna Brnobić, ja... i uglavnom jedan veći broj danas dosta

zaštitu od zakona zato što je, navodno, narušena njegova novinarska reputacija. Ishod svega toga je bio taj što je redakcija bila okrivljena zbog javnog vrijeđanja novinara. I nakon toga, jasno, prešutno se prestalo financirati taj list. Bez ikakvih zabrana list je bio ugašen. Možda je najbitnije ovdje to kazati, da je Književni klub »Istarski borac« sa svojim listom, i uopće svojom djelatnošću, djelovao pri Pedagoškom fakultetu, neovisno o drugim strukturama u gradu; potpuno samostalno, tim ešto je uvijek bio otvoren za svakoga... Bila je nudena suradnja i općinskom komitetu SSO. I dobar dio prostora u samom listu je bio ustupljen, međutim nikada nisu ispunili ni prostor, ni obavezu ni datu riječ. Nikada nisu došli ni prisustvovali bilo kojem sastanku ni redakcije ni kluba. Izuzetno su bili prisutni u času kada je počela polemika oko Allana Ginsberga i njegove famozne poeme »Molim te učitelju«.

PET: Mogli bi objaviti sada »Molim te učitelju«, možda je to moguće objaviti nakon što je dobio vijenac stručnih večeri poezije.

S.K. Ne samo to! Bila je čudna činjenica da je te iste godine kako je vršena polemika i kako su se te zabrane nizale više usmeno nego službeno i pismeno, od raznih ljudi u gradu; mogli bi spomenuti jednog od aktera, a to je Mirko Urošević, tadašnji sekretar SK udruženja novinara. Čak je on, najvjerovatnije na svoju ruku, uletija u knjižaru »Matko Laginja« na Đardinima, i činija ih je povući list iz prodaje. Bez ikakvih sudskih naloga, bez ica, javno tužilaštvo pojma nije imalo o tome, a on je to zabranija.

Te stvari, to što san tija reći, su se sve desavale u vrijeme kada je Allan Ginsberg bija gost u Jugoslaviji; na »Medunarodnoj godini knjige« u Beogradu. Možda bi bilo tote još zgodno pripomenuti da to ni prvi slučaj u pulskoj kulturi, u pulskoj politici; jer su se i ranije desavale zabrane a la recimo »Nesahranjeni mrtvaci« od Jean-Paul Sartrea, koji su bili zabranjeni u trenutku kada je

FOTO: VALTER BLAZEVIC

Sartre dolazio u službeni posjetu komunističkoj partiji Hrvatske, ili recimo zabrane »Pol-pet« koji je isto tako zabranjen iz nepoznatih razloga.

»ISTARSKI BORAC« – OD POČETKA

S.K. Bilo bi zgodno znati tko je sve sudjelovao u radu »Istarskog borca« od osnutka, od '53. na ovamo, sa pauzom negdje od '72 – '75. godine. To su bili: Petar Krelja, Albino Crnobori, pokojni Mario Kalčić i Ive Rudan, Jelena Lužina, Zdenka Visković-Vukić, Danijel Načinović, Zlata Klapić.

Sigurno da je ovdje nužno reći (napomenuti), izuzetno značajno ime ošivača i duše »Istarskog borca«, profesorice dr. LJUBICE IVEŽIĆ.

Sigurno da je ovdje nužno reći (napomenuti) izuzetno značajno ime ošivača i duše istarskog borca profesorice dr. Ljubice Ivežić. Tu san nabroja neke, ne mogu se sad svih sjetiti, ali to su ljudi koji su do sada stekli nekakav renome ili su članovi društva književnika ili su... na bilo koji drugi način i trenutno aktivni u našoj kulturi, ne pulskoj, sire! »Istarski borac« u tom svom trajanju, zapravo je izvršija svoju ulogu. Poslije rata, otkako smo znači, zadobili to svoje, konačno, hrvatsvo i jugoslavenstvo u najsi-

rem smislu, kada smo konačno mogli slobodno izgovoriti tu »famoznu riječ«, svoju, domaću. Recimo, u generaciji od '75. na ovamo, mogli bismo nabrojiti nekoliko imena koja su od izuzetnega značaja, trenutno; a to su Načinović, Biletić, Orbanic, Milovan, onda, recimo, Zdravko Vitelic, i... dobro ne znam... ti ljudi koji su sada...

PET: Gdje sebe ubrajaš?

S.K. U tu generaciju od '75. na ovamo. Ja sam, zapravo, tada i postao predsjednik Književnog kluba »Istarski borac«. Od '80. na dalje, on više ne djeluje, jer je ugašen, ali još uvijek san jedini i posljednji službeni predsjednik tog kluba.

Svi ti ljudi imaju za sobom po nekoliko knjiga pjesama ili pripovijedaka. Načinović je i član društva književnika. Međutim, oni zapravo ne mogu dobiti jedan određeni posao, koji bi in bija vezan uz takav rad kojim su se ranije bavili. Zašto? To je teško reći.

Ali, ako bi i prijedlog doša...? Znam kad je bilo problema oko toga, tko bi bio urednik časopisa »Istra«... ili... da se zaposli netko u novinarstvu (u Puli) od tih ljudi... bilo je gotovo nemoguće.

Načinović je, recimo, ostao u »Glasu Istre«, iz razloga što nije bio u redakciji, jednostavno je bio član kluba. Međutim, ovi članovi redakcije nisu dobili ni podršku ni mogućnost da ostanu u sličnom poslu. Tako da u Puli od tih ljudi, zapravo nije nitko ostao, ili su ostali, recimo, Milovan, koji sada predaje u školi, ili Miodrag Kalčić-Kina... Sve drugo je otišlo.

PET: Gdje si ti?

S.K. Ja radim na patologiji »Medicinskog centra« u Puli.

PET: Jesi li bio negdje u novinarstvu nakon toga?

S.K. Ne, poslije toga nisam nigdje radio. Mi smo naime, dobili i nekakve zabrane (neslužbene). Kada je redakcija bila osuđena po toj privatnoj tužbi, bila je osuđena s tri mjeseca zatvora, uvjetno na godinu dana, u tu godinu dana bilo je delikato ponuditi komu što i u tu godinu se izgubio kontinuitet, kontakti itd.

Ni to bila zabrana pisanja! Bija si zapravo uvijek pod opasnošću da napraviš nekakav kiks, koji bi za sobom povukao i odsluženje zatvora... Možda je to i prečno, možda se moglo »pokoriti« sistemu, da tako kažem, pa da je znao, recimo, ica nekakvom pravom linijom, isto bi možda bilo moguće delati, ali ne vjerujem; zazirali su od nas uglavnom urednici – od prisutnosti!

»PETICA«

PET: Jedan je povod za ukidanje »Petice« od prije par godina, bio zato što su objavili jedan tekst Zeljka Valentica. Pa čak i sad, kada smo pokretali nanovo »Peticu« i kad smo se obraćali ljudima koji su bili vezani za »IBOR« odbijali su suradnju, jer kao: »... pusti, ne diraj mene, još cete bit i zabranjeni...«. Što misliš, da li još uvijek postoji takva atmosfera...?

S.K. Pa, ne vjerujem da postoji, ali... možda bi bilo zgodno spomenuti nakon svega tega da je u »Pitanjima« zagrebačkim bija objavljen jedan opširni tekst sa svim što se dežavalo... (oko »IBORA« – OP.). Tekst sam ja potpisao, i Aldo Mofardin – to je bilo nakon presude. Tekst je dosta dobro prikazao svu situaciju oko »IBORA«. Mislim da je to bilo oko 1980. godine, nisam siguran. Tako da me zapravo čudi to što se desilo s »Peticom« jer sam Valenticev tekst, koji je govorio o »IBOR«-u i toj situaciji, nije trebao izazvati nikakvu guzvu. No, pretpostavljam da je riječ o imenu Valentica, a on je, koliko mi je poznato, imao neku frku na nekoj radnoj akciji, ne znam točno o čemu je bila riječ. To je bila osjetljivost na samo ime čovjeka, a ne sadržaja, tog teksta u »Peticu«. Valentić i nije bija član redakcije »IBOR«-a, nije odlučiva; pa zato mislim da nije po toj liniji ukinut list... ..

Govorili smo još o Kalčićevim pjesmama i prozi; o njegovom poimanju pjesništva; o njegovoj ljubavi prema čakavskoj prozi, ali više nisam sposoban da u ovaj dosadašnji tok razgovora mijesam čistu poeziju.

Time bih, po mom, vrijedao poeziju. Umanjio bih joj značaj mijesajući je u razgovor o zabranama i ukidanjima...

Izjaviam se Slavku Kalčiću što nisam upotrebiš upravo to što sam spustio ali trenutno mi se činilo važnim dati značaja zbivanjima oko »IBOR«-a, jer ima u tome mnogo sličnosti sa najnovijim zabranama Mladine, Katedre, »SI«-a

MARIO BENCIC

FOTO: EDUARD STRENJA

Omladinsko novinarstvo

ŠTAMPA ISPOD ŠTAPA

Jugoslavensko omladinsko novinarstvo danas balansira između četiri krajnosti. Bez obzira na to ili baš zbog toga, ono je solidan barometar društvene, socijalne, političke i kulturne klime među mladeracijama, posebno, starijim generacijama.

Kada se razgovara o omladinskom novinarstvu i novinama u Jugoslaviji danas, nužno je povući nekoliko markiranih linija koje će malo pojasniti terminologiju i preciznije definirati kontekst teme. Naime, pod omladinskom i studentskom štampom obično podrazumijevamo listove koje izdaju oficijelni omladinski politički forumi i koji su, barem načelno određeni da medijski artikularaju politiku i opredjeljenja tih »struktura«. Za razliku od njih imamo glasila koja masovno konzumiraju mladi poput »ITD«-a, »Politiknog zabavnika«, rock and roll-tjednika i sličnih sveščica koji se bave uglavnom (pre)fabrikacijom informacija zabavnog tipa, od popularno-stručnih tema do šatologije uličnog trača i sličnog štampanog žutula. Omladinska štampa koju izdaju pomenuti forumi (»Poleta«, »Val«, »NON«, »Mladost«, »Studentski list«, »Katedra«, »Mladina«, »Tribuna«, »Student«, »Bota è re«, »Studentski zbor«, »Omladinski pokret«... »Pet«...) danas u velikoj mjeri predstavlja novinarstvo koje je sve manje segregirano kao politički i generacijski marginalno, periferno i nekompetentno. Ima, eto, već sedam-osam godina od kada traje demokratizacija ne samo omladinske štampe u Jugoslaviji, već i »oficijelne«, »velike« štampe ove zemlje. Za to su zaslužne određene društvene prilike i neprilike i-novinari, naročito oni mladi, vispreniji i drskiji, koji su se usudili da u svojim pisanjima do-

taknu doskora tabu-teme ovdašnjeg političkog života. Tako su ti novinarski Don Kihoti dospjeli na tapet diskusija o raznim podobnostima i potvrdili činjenicu da novinari ni u jednom sistemu nisu omiljene zvjerke. Mislim na Novinare, a ne na novinare, koji nemaju muda ni drskosti da napišu poneku »jeres« koja će uzbuditi čike u sivim odijelima i sa akten-tkašnama. Demokratizaciju jugoslavenske javne riječi afirmirali su upravo oni bradati omladinci tankog žiro-računa i »usijane« glave, kojima, vjerovatno, nije svejedno što se oko njih dešava i koji, očigledno, mnogo dosljednije drže do Novinarskog moralnog kodeksa. Jugoslavenska omladinska štampa pretrpjela je da metamorfozu od forumsko-biltenne političke sluškinje, do manje-više objektivno angažiranog informiranja, nadgrađenog kritikom riječju sa duhovitijim prelivima pisane retorike i vokabulara. To je platila povremenim zabranama i zapljenama, ali je postala čitana i poštovana, doduše, najviše od strane pripadnika profesionalnih službi za javni red i mir, pravosudnih organa i političkih subjekata. Počev od famozne 1968., kojoj se, eto, tu i tamo pominje dvadesetogodišnjica, kada je beogradski »Student« postao obrazac aktivizma mladog novinarstva, koje pokušava da misli svojom glavnom i piše svojom (lijevom) rukom, do danas, kada se susrećemo sa brojnim skandalima vezanima za omladinsku štampu. Tako se vreme-

nom formirao i stereotip omladinske novine.

Taj stereotip podrazumijeva mladu i drsku redakciju, koja ne drži mnogo do vlastitih fotelja i karijera; političku terminologiju prepunu humorističkih asocijacija i zavidnu erudiciju i upornost svojih suvradnika. Postalo je, valjda, pravilo da novina kojoj barem jednom u par godina ne razbacuju redakciju ne valja. Međutim, taj stereotip često obuhvaća i senzacionalističke isključivosti i aferasenje po svaku cijenu, što je početni kapital za povećanje tiraža u zemlji čiji se pioniri i političari rasonode čitanjem pisanih prepucavanja isluženih aktera JU-političke scene i zabavljaju prevrtanjem leševa na bojištima nacionalnih i političkih paranoja. Omladinska štampa je, isto tako, nesumnjivo najplodniji humus za manipulaciju od strane vještih lovaca u mutljagu domaće političke estrade. To je dovelo do četiri krajnosti JU-omladinskog novinarstva danas.

Prvi stereotip su anakronizmi ove štampe, vidljivi u pisanju omladinskih listova u južnim krajevima zemlje i mnogih manjih omladinskih biltena, koji se još čvrsto drže parolaštva i demagogije svojih izdavača. Njihova funkcija time uvjetovana sastoji se u stvaranju iluzije o pravu mladim da imaju svoje informiranje, koje se, eto, svodi na prepisivanje zapisnika sa raznih konferencija i intervjuje mladih i perspektivnih političara što papagajski ponavljaju izandale fraze svojih pretihodnika, koji su polit-kadrovskim cirkularom zauzeli lože u »višim« forumima. Drugi stereotip omladinskog novinarstva tiče se novina koje služe, kako je to jedan kritičar ovoga lista lucidno formulirao, »za gledanje, a ne za čitanje«. To su fino i šareno dizajnirane novinice poput današnjeg

BRKOVA JE ODBILA PET ŽIVOTA KOKKALURSOVA

»Poleta« ili »Vala«, koje se bave izborima misica usmjerenog obrazovanja, misleći, valjda da će crno-bijelom erotikom privući mlade pubertetlje i onaničare po studentskim domovima ili se, poput »Vala«, bave »senzorom modernog...« Beogradski »NON« je u tu svrhu uveo jebozovne mačkice na svoje naslovne stranice, iako iskreno pokušava da se afirmira socijalnim reportažama i, priznajemo, dobrim kolumnistima. Na stranu kritiku, postoje vjerovatno čvrsti razlozi koji (možda i prividno) devalviraju doskora babunski dobru novinarsku kuhinju ovih listova. Četvrti stereotip je ideal koji, barem za sada ne postoji. Beogradska »Mladost« se drznula da to dosegne, ali je njen urednik pao u prvim borbenim redovima. Novosadski »Stav«, poslije prvobitnog poleta kao da gubi dah. Jugoslavensko omladinsko novinarstvo balansira danas između četiri krajnosti. Bez obzira na to ili baš zbog toga, ono je solidan barometar društvene, socijalne, političke i kulturne klime među mladim i, posebno, starijim generacijama.

ralne politike, zatvaranja u svoje obore i feude i kada se scene siđu birokratski dirigenti u jugoslavenskom omladinskom, a i onom »starijem« novinarstvu. Dakle, tek onda kada se naprave omladinske novine koje će pisati objektivno, svestrano, demokratski i otvoreno, ne bacajući pogleda na raznorazna politička mita kojima ih obasipaju oni koji se zaklanjaju demagoškom tezom o »pluralizmu interesa«, praveći od tog pluralizma kapital za vlastitu isključivost, zbog koje su, tu i tamo, kako neki kažu, »spremni otići i na vješala«. Da li je moguće ovakvo (omladinsko) novinarstvo? Očigledno, sve teže, jer se polako povlače iluzije o jedinstvu mlade generacije, koja je raslojena prvenstveno socijalnim prilikama, a sve više i nacionalističkom manipulacijom i ostalim retro-pojavama, koje, kao kuriozitet balkanskih prostranstava opstaju i u osvit XXI vijeka. I to u jednoj socijalističkoj, samoupravnoj i nesvrstanoj zemlji. Vladimir A. Milić

FOTO: VALTER BLAŽEVIĆ

PISMENOST NAŠA SVAGDAŠNJA

Uspoređujući broj nepismenih i ono što svakodnevno čitamo po gradu, izgleda da bi nas od nepismenosti više trebala mučiti polupismenost. Mislim pri tom na javne natpise, čitulje, oglase, jelovnike... Svakodnevno smo svjedoci zalogajnih i rugobnih primjera jezične nekulture.

Prodaju nam svježih burek, pileće želudce, sir ovci, palačinke s džemom, bifetek s jajem, špagete milanez-bolonjez, mješano meso (a o čevapima illi od milja zvanim čevapčićima da i ne govorimo).

Bliješte reklame i zovu nas u gostione, slastičarne, kemijske čistione, auto-praone, kod obučara, u veziljsko-pletlačku radnju ili u foto studio gdje izrađuju ekspresne fotografije.

Pošto je Pula turistički grad, svoju dobrodošlicu turistima iskazuje i natpisima na stranim jezicima. Time bi trebalo ostvariti komunikaciju među narodima i pomoći strancima da se lakše snađu u našem gradu. Naglašavam, trebalo bi, jer vidjevši riječi pogrešno prepisane iz stranih rječnika, doista ni sama više nisam sigurna čemu i kome služe.

Zamislite što stranci misle dok čitaju sendvich, expresso cafe, boutique, office ili pizza kalzzone. A gornjim bi mogli pridodati i pitanje što uopće znače riječi kao rostiglio i kaprizioza (a o plješcavitzama i chevapcichima da i ne govorimo).

Takva vrsta polupismenosti upravo je zlokobna. Ljudi skromnijeg obrazovanja skloni su vjerovati za sve ono što je napisano javno, da je i pravilno. A to je prava i ozbiljna kočnica svakom napretku jezične kulture grada, ukoliko se »masa« ne uzdiže barem do one najsiromaškije i najosnovnije pismenosti. Nadalje, stremimo ka tituli kulturnog, turističkog grada, a učenoj Evropi prikazujemo neobrazovanost, nemarnost i nerazmišljajnje (jer kako drugačije protumačiti natpise pogrešno prepisane iz stranih rječnika).

Kolo je vjerovatno započeo onaj koji ne zna, a nastavio onaj koji nije razmislio. Čak, niti jedan ugledni »Arenaturist«, sudeći po nekim primjerima navedenim u tekstu, nema svog lektora. I ako ovako nastavimo, da bi ostvarili naša stremljenja i tendencije, izgleda da bi se hitno trebali preorijentirati isključivo na turizam za slijepe, retardirane i nepismene.

Ili sam možda u zabludi, možda su Puljani iskovali neki neoesperanto. A ako je i tako, onda bih lijepo zamolila dotične kovače i kreativce, kojima su ti natpisi i turistima, ispišu taj njihov novi rječnik, s obzatom toliko, da bi znali da smo u Puli, a ne u kakvom »španskom selu«. A dotad?

U zakonskim odredbama stoji da se javni natpisi u SR Hrvatskoj trebaju pisati hrvatskim književnim jezikom, ali ukoliko se ogrješi o njih, nisu predviđene nikakve sankcije (osim ako njihov sadržaj ne vrijeđa moral, poredak i tekovine ovog društva-ah, tko još brine za gramatiku i jezičnu kulturu).

A što je onda? pitam se, kada u Prvomajskoj ulici, na spomen-pločama, nademo rečenice sintaktički potpuno nesuvisle ili riječi poput građani i svjetle (a o čevapčićima da i ne govorimo)?

Eto, takvo je stanje. Tja, iako je izložiti s(r)tanje stvari i govoriti kako ovo ili ono ne valja, ali predložiti, mrdnuti, učiniti – to je već nešto.

Dakle, mnogopoštovani građani Pule, da li je netko od vas zainteresiran pomoći nam da gramatički pravilno ispišemo sve javne natpise, cjenike jela i pića, oglasa, čitulje, putokaze i sl. i prevedemo ih na strane jezike (koje bi potom prosljeđili Općini, gdje bi služili kao informacija, a ne kao obaveza, svima onima koji već posjeduju ili tek otvaraju restorane, gostionice, slastičarnice, prodavaonice, radionice...)?

JELENA GRUJIĆ

ŠARENi DARKERi

A evo male CRNE, MRACNE, JAKO DARK i TAMNE ankete provedene među našim sugrađanima, a koji izgledom, ponašanjem, mislima i stavovima nikako ne spadaju u kompromitiranu skupinu DARKERA (za razliku od većine ispitanika u napisima slične tematike):

IVO BOŠNJAKOVIĆ, 15 godina, učenic

Čuo sam za dark - to je bez veze. I čitao sam o tome, o nekom tipu iz Zagreba, koga su proglasili vodom darkera i organizatorom samoubojstva. On je dao intervju i sve je to negirao. Čak je bio obučen u šareno...

Sve je to previše razvikano; ne vjerujem da postoji sekta "Crna ruža".

Ali, ako se darkerima smatraju i sotonisti, onda znam jednog - ali on se ne oblači u crno. Samo uopće ne priznaje boga, već voli Sotanu i nosi križ naopako. A ja sam ateist i nisam darkar...

Samoubojstva nemaju veze s darkom, sve su to narkomani (hiposi) koji skaču sa Arene i režu vene. Bez veze je dignuta sva ta buka... Bolje da slušaju punk! - The Swindle-, nego "dark"...

JERE MEIĆ, umirovljenik

Nisu oni ni bolesni, ni lud. Za mene ne postoji sekta "Crna ruža"! To su nakaradna naklapanja! Pa i mene napadaju zašto nosim šešir, a ja to volim i treba mi...

ZORAN BANOVIĆ, 23 godine, električar

Napunili su mi jaja s tim; na radiju, u novinama, na TV-u - DARK! A razlog je taj što se po nečemu u društvu mora pljuvati, i to uvijek po mladima. "Crna ruža" ne postoji, to je čista novinarska palka. Svaki čovjek ima pravo raspolagati svojim životom, a ako se netko ubije to nije stvar države, nego grada, okoline u kojoj se to dogodilo. Inače, ne odobravam samoubojstva. Ali mladi su se i prije ubijali, na nitko nije dizao frku. Ja

ANA MEIĆ, kućanica

Darkeri... To je ona grupa što se oblači u crno... Mišljenja sam da crna odjeća ne znači da se oni ubijaju, da su u nekoj sektili, ili poklonici nekog zavjeta.

Čovjek se ne ubija zbog pripadnosti nekoj sektili, već zbog depresivnih stanja.

Uostalom, tu je sto uzroka, a jedan život i smrt. A crno je danas trend mode; nekada su to bili jarko crveni cvjetovi ili žuta boja. Svašta se nosilo i nosit će se, i ja ne osuđujem te mlade. Pa ta moda je lijepa (više volim duge suknje nego mini) i nije dobro što ih se napada zbog načina odijevanja i frizura...

DRAŽEN POROPAT, 20 godina, tokar

Mislim, darkeri su u kurcu. Oni u stvari misle da su darkeri, ali to nisu. Nešto slušaju, pa misle da su darkeri, zato što se oblače u crno; a inače... Trebaju se barem kužiti u muziku, a ne u "Puli" puste "Joy Division", a oni stoje, umjesto da skaču. A ne da skaču na "The Cult".

volim "dark" muziku, na primjer "Bauhaus" i "Joy Division". To su grupe iz 1979/80, a onda se nije znalo za dark. Tek danas su ih za to proglasili. U toj muzici ima nekog mraka, ali nas ne tjera da se ubijemo.

Oni dečki i curice koji su se pojavili na Radio-Puli (u petak, 8. travnja) bolje da se i nisu pojavili, jer njihov je dark za moju pokojnu babu.

Sve darkere u Puli pozivam da dođu slušati kod mene pravi dark. Adresa je Anke Butorca 6, Pula.

Ja nisam darkar, ja sam šljakator; a oni su "intelektualci".

DAVOR BOŠNJAKOVIĆ, 22 godine, električar

To je pomodni trend koji je previše razderan, a ne samo razvikan.

Prije par godina po zidovima se pisalo "PUNK", a sad pišu "DEATH", ili "RADE BIH UMRO NEGO RADIO...". To je sve bez veze... Crna boja se i meni sviđa, i kad me ulovi ja se tako obučem. Ali ne osjećam se darkerom.

Nataša Dragun

IMPERIJA UZVRAĆA UDARAC

15,15 - ručak
15,45 - propustili ste, gledajte i novine
Darki, novine.
Darkeri lete u nebo ili sa neba, osuđeni iz Mladine, zabranjen Studenski list, osuđen, zabranjen...
U zadnje vrijeme po miloj nam domovini kruži fama o dječacima i djevojčicama iz bijelog grada Zagreba, koji se oblače u crno i ubijaju sami sebe. Kako? Nožem, vješanjem, kroz prozor, i tako dalje i tako bliže.
Iako naviknuta na šokove, javnost je zgrožena. Ubilo ih se oko 15, zovu se Crna ruža, stari su između 15 i 20 godina, voda im je bla, bla, bla... A štampa kenja li ga kenja. U svemu tome imam osjećaj da sam sve ovo već

vidio ranije. Zar se povijest ne ponavlja? Naime, početkom osamdesetih godina jugoslavenska javnost strahovala je od invazije Ljubljanskog četvrtog rajha, koji je zahvaljujući ultraefikasno-organiziranom akcijom organa na vrijeme bio suzbijen, inače ne znamo što bi se desilo sa nama jadnima. Tada su na tapetu bili punkeri. Po novinama su se mogli naći članci koji imaju slobodan prolaz za ulazak u još neobjavljenju antologiju gluposti Yu novinarstva. Sve za zaštitu naroda od državnog neprijatelja br. 1.
Danas, u mnogo slobodnije vrijeme nego prije 7-8 godina, kada se javnost navikla na ofarbane kose i obrijane pramenove opet se pokušava naći žrtveno janje na koje bi se svalila sva Yu errii...

Neke novine pokušavaju ekrenuti pažnju javnosti kako bi se zaobišli neki mnogo ozbiljniji problemi, a za sve to darekri, Mladina, Duga, SL, itd. došli su im kao poručeni. Borba je napisala da je Mladina u svojim anti-JNA tekstovima direktno povezana sa ustaškom emigracijom. Pa gdje je tu pamet? Očito je da su neki polako počeli gubiti tlo pod foteljama, pa su naredili svojim drugovima da pokušaju sve to malo zamutiti, kako bi vraćanje među narod na čelu sa radničkom klasom i SK, bio što bezbolniji. Kad ne ide drugačije ond se donose zakoni.
A darkeri i dalje lete.

DB'S

PHOTO BY MARIJA NA MOJE OČI... (text below)

WIKO PREPOZNTI DARK-eva

PUM SHE'S LOST CONTROL ZENKA MUŽJAK

NICK CAVE & LYDIA LUNCH U PULI

TI SI SAD NA REDU! SUPER!

MAMA, Daj MI CUCLU!

RAHH!! AGAIN AND AGAIN AND AGAIN... ECT

MOLIKO ZA DANNS

SWP DARKERA NA ZAGREBKOM TRGU REPUBLICKE (CRNA RUŽA)

MAMA, Daj MI CUCLU!

PHOTO BY MARIJA NA MOJE OČI... (text below)

RAKLJA

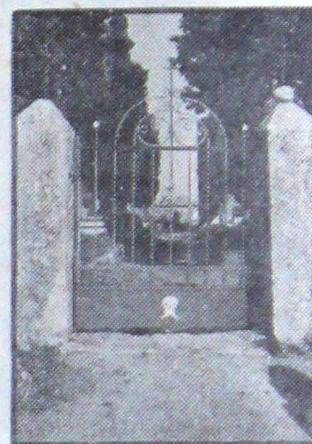
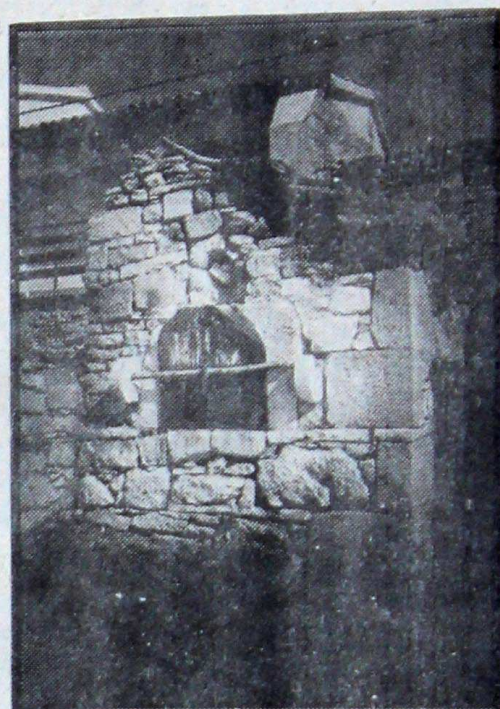
Percani, Balikovići, Catelini, Valići, Grubići, Jurkini, Česari, Bedrinići, Martinčovi, Balića Dvori, Bolovan, Sv. Mihulja, Gašpičovi, Papini, Štrinini, Sinići, Mašička, Milije, Prim, Bolovanić, Paradine . . .

Razgovarali smo sa tajnicom MZ Rakalj Nadom Martinčić o životu u Raklji, o ovogodišnjem znanstvenom skupu, o sjećanju na Miju Mirkovića (Matu Balotu), omladini . . .

naslovi petica Beba

FOTO: EMIL BAHUNEK

ŠTO ZAPRAVO RAKALJ IMNA?

Imamo vrtić, osnovnu školu, ali samo dva prva razreda, jer djece je vrlo malo. Imamo jednu prodavaonicu, novu ambulantu, uskoro će se otvoriti i jedna oštarija u društvenom domu, upravo radimo na dovršenju novog groblja, koje se radi već 5-6 godina i to na dobrovoljnoj bazi samih mještana.

Sve što imamo sami radimo, nitko nam ne pomaže, ni Općina. Vodu smo sami sproveli, cestu napravili, javnu cisternu, sve je to bio dobrovoljan rad mještana. Upravo smo u akciji sprovedbe telefonske veze, jer to je velika potreba. Bit će nam omogućena veza sa svima i nećemo više biti na repu svih, jer naše je selo posljednje, na samom kraju . . .

ČIME SE RAKLJANI BAVE?

Ranije su se bavili ribolovom, poljoprivredom, lončarstvom, kamenom . . . Sada su uglavnom svi zaposleni u udruženom radu. Trenutno imamo svega dvije obitelji koje se bave isključivo poljoprivredom, nastavile su sa tradicijom vinogradarstva, prodajom pšenice. Imamo i nekoliko privatnih kamenoklesara, jer kamena ima dosta. Od prije dvije godine više se nitko ne bavi pravim lončarstvom po kom je Rakalj bio poznat. Umrla je posljednja žena koja je znala praviti lonce, padele, čripnje . . . Bili su to pravi originalni suveniri koji su Istri veoma potrebni.

RAZMIŠLJATE LI O TURIZMU KOJI BI RAKLJU MOGAO POMOĆI, JER PRIRODNIH UVJETA IMA, OKRUŽEN JE SA TRI STRANE MOREM

Problem je sam dolazak do Raklja, jer jedini put do nas je ovaj kojim ste vi stigli, a oko je samo more, Raški kanal, Kvarner. Uvjeti postoje, jer tu ima prekrasnih uvala i uvalica za koje zna mali broj ljudi. Za sada turizam funkcionira u vrlo malom obliku. Dolaze ljudi koji se stvarno žele odmoriti i kojima ne smetaju postojeći uvjeti. Najveći problem je što nemamo ni jednu pravu cestu do samog mora, a ljudi su danas navikli na komociju i automobile, a mi im to ne možemo priuštiti. Postoji makadam do Sv. Nikole gdje stanuju naše tri obitelji i najviše turista odlazi k njima, iako nemaju sprovedenu vodu, a struju su dobili prije nekoliko godina. Njima je dole lijepo, izgradili su nove kuće, veliku šternu za kišnicu i žive svoj netaknuti život.

TI JOŠ UVIJEK SPADAŠ U OMLADINSKU POPULACIJU, A TAJNIK SI MJESNE ZAJEDNICE

Imam dvadeset i koju godinu, što znači da sam još uvijek imladinka. Svuda se žale da omladina ne može doći na neka takva mjesta, a vidite da može. Nakon završetka srednje škole upisala sam SET »Mijo Mirković« i radila sam u Puli. Kada je bio raspiran natječaj za tajnika MZ nitko se nije htio javiti, jer plaća je bila minimalna, neke sam čak ja nagovarala da predaju molbu da ne bila moja jedina, nisu htjeli. Javila sam se, primljena sam i nije mi žao. Sada se i plaća povećala i ne mogu se požaliti.

ODLAZE LI MLADI IZ RAKLJA ILI SE NJIHOVA PRISUTNOST OSJEĆA?

Ne više kao nekada, čini mi se da nas ima dosta, pokušali smo ove godine formirati aktiv omladine, izabrali smo predsjedništvo i predsjednicu, međutim ona je mlada, ima svega devetnaest godina, tako da je malo slušaju. Pokušala je organizirati nekoliko akcija, ali odaziv je bio slab, kao i svuda, tako je i u Raklji.

KAKO SE MLADI ZABAVLJAJU, PROVODE SLOBODNO VRIJEME?

Tokom tjedna nikako, svi oni putuju u škole autobusima, a veze su loše, kasno dolaze kućama, ovi što idu poslije podne u školu odlaze u podne, a vraćaju se tek u devet i po na večer. Vikendom odlaze u »Piramidu« ili »Uljanik«, oni koji imaju prijevoz, a mladi ostaju kod kuće.

POSTOJE LI U SAMOM RAKLJU NAKE AKTIVNOSTI, SEKCIJE . . .

Ne, lani smo pokušali sa dramskom sekcijom, radili su nešto i stali, nisu imali nekog tko bi ih stručno vodio, tako je to propalo. Trebalo bi nam neka stručna pomoć, jer među mladima interesa ima. Sada ćemo pokušati oformiti folklorno društvo.

BRINE LI SE ITKO O VAMA? SSO, SOCIJALISTIČKI SAVEZ, SAKUD, DA LI ITKO POKAZUJE NEKAKAV INTERES DA VAM POMOGNE?

Dok sami ne dodemo do nekakve ideje pomoći nema.

Ove smo godine osnovali odbor za revitalizaciju mjesta, nas pet izradilo je jedan program kojim pokušavamo, u skladu sa mogućnostima i finansijskim sredstvima organizirati bar jednomjesečne kulturne programe. Razgovarali smo sa tajnicom SAKUD-a o mogućnosti nekakve organizacije kulturnih programa u Raklji. Postoje izgledi da se ovdje održi smotra limene glazbe, susret harmonikaša. Mi ćemo ih dočekati sa kroštulama, fritulama i domaćom rakijom. Bit će sigurno dobro i gostima i nama. Možda će nas se ipak sjetiti, jer do sada smo postojali samo kad se trebao održati Znanstveni skup o Miji Mirkoviću i to reda radi, tako izgleda. Mi imamo svoj dom, kakav je da je, imamo prostor na otvorenom iznad javne cisterne koji izgleda kao ogromna pozornica, ali kad to nekom kažeš svi misle »šta ovi sanjaju«.

KOZA

Četiri ure je mati hodila pedeset milijari koraki je učinila na tašte.

Tako je došla prko brigi i drąg h meni u grad da je kóza krepála.

Doma leži starica baba i mala sestra je bóna. Hiža prez žita, prez múke, prez solda, i krepána koža.

Jopet milijari koraki. Svaki je korak pun škřbi. Ma kako se moru tolike duše prihrániti od plaće jenéga ditěta u gradu.

Tri dana nis hrane pokušija tri noci za kozón san plaká i děla u ognju četnřajst ur na dán.

Ma daleki cesár austrijski i veliki car od Jermánije nisu ni slutiti mogli ča misli jedan mali čovik, ki cilu božju noć proplaće za kozón.

Shrepeni se smih u žuntob, na čelu ostine pot, dupli uzal ščute ustegne i konope iznad bot.

Mate Balotina sestra

»STRIP« - ZAPIS ČOVJEČJEG LICA »

nekoliko mjeseci izasla, a već je našla na nepodijeljenu simpatije kritike i publike - koja je razgrabila skoro cijelu nakladu, pa je izdavač »Mlad borec« iz Skoplja počeo razmišljati i o drugom izdanju.

Uz samu knjigu, koja je vrlo zanimljiva, isto toliko je zanimljiva ličnost autora knjige. Tridesetdvođodišnji Osmanli, iako je diplomirao pravo, cijeli svoj radni vijek proveo je kao novinar. Najprije je radio u omladinskom listu »Mlad borec«, a sada kao komentator makedonskog izdanja »Kommunist«. Napisao je nekoliko dramskih tekstova, te nekoliko filmskih i televizijskih scenarija: »Zvezde 42«, »Olovna brigada« itd. Godine 1981. Tomislavo Osmanli je izasla knjiga »Film i političko«, prva i zasad jedina knjiga na tu temu u Jugoslaviji.

PET: koji su bile tvoje inicijalne pobude da napišeš knjigu o stripu, to prije što u Makedoniji ne postoji neka veća i značajnija tradicija stripa?

OSMANLI: Mene interesiraju dramski fondirani mediji, i u okviru toga ispitujem doseg medija, s jedne strane, a sa druge specifičan jezik kojeg medij ima. Pa uopće mi nije bilo strano da se prihvatim područja stripa koji me fascinira još od ranog djetinjstva.

PET: Otkud upravo taj naziv knjige »Strip - zapis čovječjeg lica«?

OSMANLI: Strip je promatran kao decidirano figurativni medij. Jer izvan figuracije on za mene ne postoji, što u knjizi pokušavam i dokazati. A unutar te figurativnosti smatram da je strip antropomorfan, i sama naslova strana, ta ruka, je simbol koji odražava tu antropomorfnost, tu tezu. Zato u prvom dijelu knjige razradujem dva nivoa jezičkog izražavanja stripa. Sa jedne strane funkcionira strip koga bismo mogli nazvati proto-stripom. On funkcionira bez zapisa, bez implikacija, a kada tom nivou pridodamo eksplicitnu koja ga konkretizira i daje mu decidirano znanje onda strip taj počinje, podrazumijeva se, funkcionirati na sasvim drugi način.

PET: Ideologiji u stripu posvećuješ jedno poglavlje u svojoj knjizi. Pa koliko se strip može uključiti u neku ideološku borbu i sa kakvim uspjehom?

OSMANLI: Vjerujem da dosta. Zato što se suvremeni mediji politički funkcionaliziraju. A tendencija je u politici da svoj propagandizam, koji je ranije funkcionirao na puno jedno-

stavnijim principima, učine što neobjektivnijim, podsvesnijim materijalom. Da se vrše vrijednosni utjecaji na individuu i to kao izraz kolektivnog duha, dakle na nivou kolektivne svijesti. PET: Spomeni neke konkretne, karakteristične primjere koji potkrjepljuju tu tvoju tezu?

OSMANLI: Teško je izdvojiti neke pojedinačne primjere, jer gotovo svi stripovi funkcioniraju tako da na neki način glorificiraju društvenu sredinu iz koje proizlaze. Uzmimo na primjer Liberatorovog »Ranxeroxa«. Sta ta nasilnost znači? To je slika svijeta, ali tako konkretizirana slika svijeta da u receptivnom smislu označava i novu vrijednost, vrijednost nasilja, vrijednost otuđene jedinke, zapravo vrijednost onoga što danas možemo slobodno nazvati represivnim sistemom, sistemom represivne jedinke u njemu.

PET: Posebno analiziraš i »Novi kvadrat« koji je nedavno navršio deset godišnjicu djelovanja. Kako sa ove distance ocjenjuješ njegovu vrijednost i značaj za jugoslavenski strip?

OSMANLI: »Novi kvadrat« je izgleda slijedom okolnosti postao dvajakli fenomen našeg stripa. Nakon »beogradskog kruga« to je vjerovatno jedina grupa koja je radila nepretenciozno, ali koja je izrazila jedan zaokružen senzibilitet. »Novom kvadratu« je to uspjelo na puno višoj i novoj razini nego »beogradskom krugu«, valjda zato što su imali veću medijsku svijest. Zatim »Novi kvadrat«, za mene, je i prva relevantna umjetnička grupa koja je lansirala strip u medijske i umjetničke sfere.

PET: Čini se da ti se posebno dopadaju stripovi Mirka Ilica?

OSMANLI: Njegovo iskustvo je vrlo relevantno. Jer to je istraživanje krajnjih granica medija. Poslužiti cu se sada malom usporedbom sa filmom. Tamo sada postoji jedna kriza, jedno, stavno zato što se sve vrtilo oko zanrovskih obrazaca, granice medija su dosegnute, nema više provokacije istraživanja znakova, boja, novih tehničkih efekata... Nema eksperimenata. Tako se medij iscrpljuje. Ilic je upravo eksperimentirao. Bez obzira na ideju, na svojevrsnu simboliku njegovi stripovi »Vodoravno i okomito« i »Na istoj strani« funkcioniraju apsolutno stripovski. »Na istoj strani« čak se u nekom drugom mediju ne može ni predočiti. Ili »Debil blues« - strip koji se pjevja je također dosezanje stripovnosti u stripu.

PET: Strip, premda je po formi statičan medij, čija je prava prezentacija moguća jedino u novinama, je doživljavao preinake u zanrovima, tematici, stilovima. Kako će po tebi kretati daljnji razvoj stripa?

OSMANLI: S obzirom da je strip eksperimentirao sam sa sobom, da je došao do ruba svojih medijskih granica, mislim da ce sada doći do sve

LICA »

veće stilske adekvacije između recentnih trendova. Dakle, budući da strip funkcionira kao potrošni medij, u svom ce daljnjem razvoju morati ići paralelno sa aktualnom povijesću. Steta je samo što neće moći tako ne, je i brzo iskoristiti svoje potencijale, jer kao individualni medij - autorski je zavisian.

PET: Kakva je situacija sad sa stripom u SR Makedoniji?

OSMANLI: Nazalost sada u makedonskom stripu postoji jedan smiraj, bez obzira što je tradicija stripa ovdje duga skoro pola stoljeća. I mi smo, poput kolega u Beogradu i Zagrebu, još prije rata radili na stripu. Kasnije je došlo do snažnijeg razvoja, koji je svoj vrhunac imao 60-ih godina, da bi nakon toga makedonski strip malu renesansu ponovo imao krajem 70-ih. I te kada je formirana grupa »Tuš laboratorija« koja je za nas značila ono što za hrvatski i jugoslavenski strip znači »Novi kvadrat«. »Tuš laboratorija« više ne djeluje, ali sada dosta funkcioniraju ilustratori što može biti poticaj novom i boljem razvoju stripa u Makedoniji. No to će opet zavistiti dobrim dijelom i od ekonomske stimulacije autora. Konkretno, stripove sada više-manje redovito objavljuje »Mlad borec«, a povremeno »Ekran« i »Studentski zbor«. To je nedovoljno. Senzibilitet i poticaji za strip se trebaju stvarati organizirano.

PET: Najpoznatiji makedonski strip je »Pecko« Darka Markovića koji izlazi u dnevniku »Nova Makedonija«. Publika ga je, pretpostavljam, dobro primila?

OSMANLI: Tako nekako. Strip ne izražava samo stav autora, nego i stanje svijesti jednog društva. No da me se krivo ne shvati. Ja nisam pristalica one radikalne teze o sveopćoj politizaciji. Zato mi se jako sviđaju stripovi Huga Pratta. Kod njega te političke konotacije postoje, ali su ipak bačene u drugi plan. Sjetimo se, recimo, epizode »Corto u Sibiru«. Tu, se glavni junak nejednput sreće i komunicira sa Lenjinom. Tu dakle funkcionira onaj odnos koji u »Ljubavnicima sa Marsa« na neki način potajno implicira Maurović. Pratt nam svojom neponovljivom poetizacijom daje utisak oslobađanja od političkog fenomena.

Razgovarao: V. Kručić
Snimio: D. Marić

Tendencija je u politici da svoj propagandizam, koji je ranije funkcionirao na puno jednostavnijim principima, učine što neobjektivnijim, podsvesnijim materijalom. »NOVI KVADRAT« za mene je prva relevantna umjetnička grupa koja je lansirala strip u multimedijske i umjetničke sfere.

STRIP

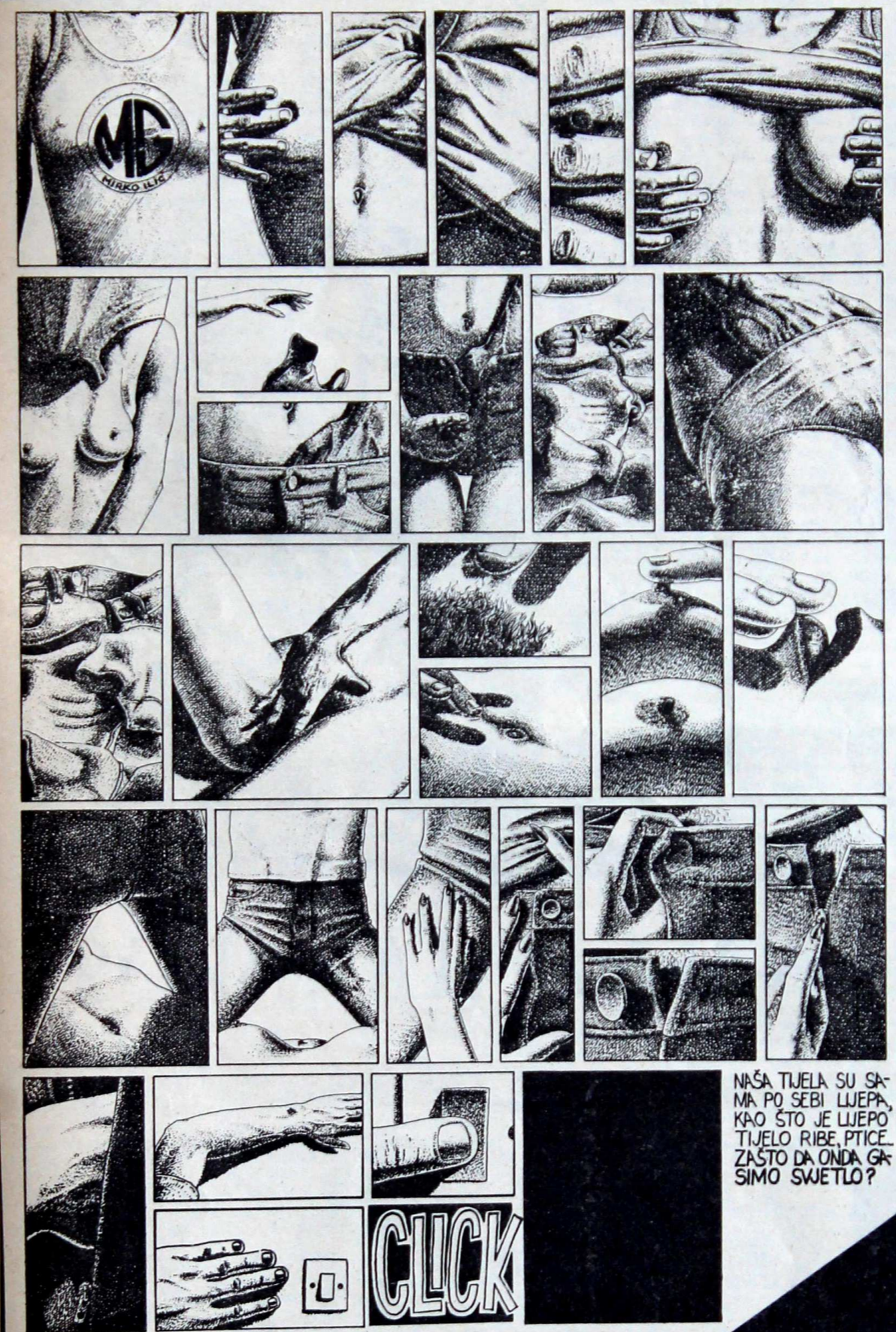
S obzirom da je jugoslavenski strip najstomasniji upravo na planu povijesno-teoretskih analiza i sinteza izlazak svake nove knjige pobuđuje poseban interes. Pred nama se nalazi projekt školskog novinara i publiciste Tomislava Osmanlija »Strip - zapis čovječjeg lica« u kome je sabrano desetak tekstova i eseja koji pokušavaju problematizirati fenomen stripa, te obraditi neke njegove značajne autore, stripove, pravce i događaje. Knjiga je tek pred

telamon

MEDIA

10. GODINA NOVOG KVADRATA

strip

MUZIČKA OMLADINA HRVATSKE
KULTURNI CENTAR MEĐUNARODNE FEDERACIJE MUZIČKE OMLADINE GROZNJAN
REPUBLIČKA KONFERENCIJA SAVEZA SOCIJALISTIČKE OMLADINE HRVATSKE

RASPISUJU

NATJECAJ ZA MLADE CRTACE STRIPOVA

DRAGI MLADE CRTAČI STRIPOVA,
U OKVIRU PROGRAMA KULTURNOG CENTRA MEĐUNARODNE FEDERACIJE MUZIČKE OMLADINE, OD 8 - 15. SRPNJA 1988. DJELOVAT će RADIONICA STRIPIJADA U GROZNJANU.

STRIP RADIONICA BIT će MEĐUNARODNOG KARAKTERA, A VODIT, će JE DVOJICA ISTAKNUTIH JUGOSLAVENSKIH AUTORA.

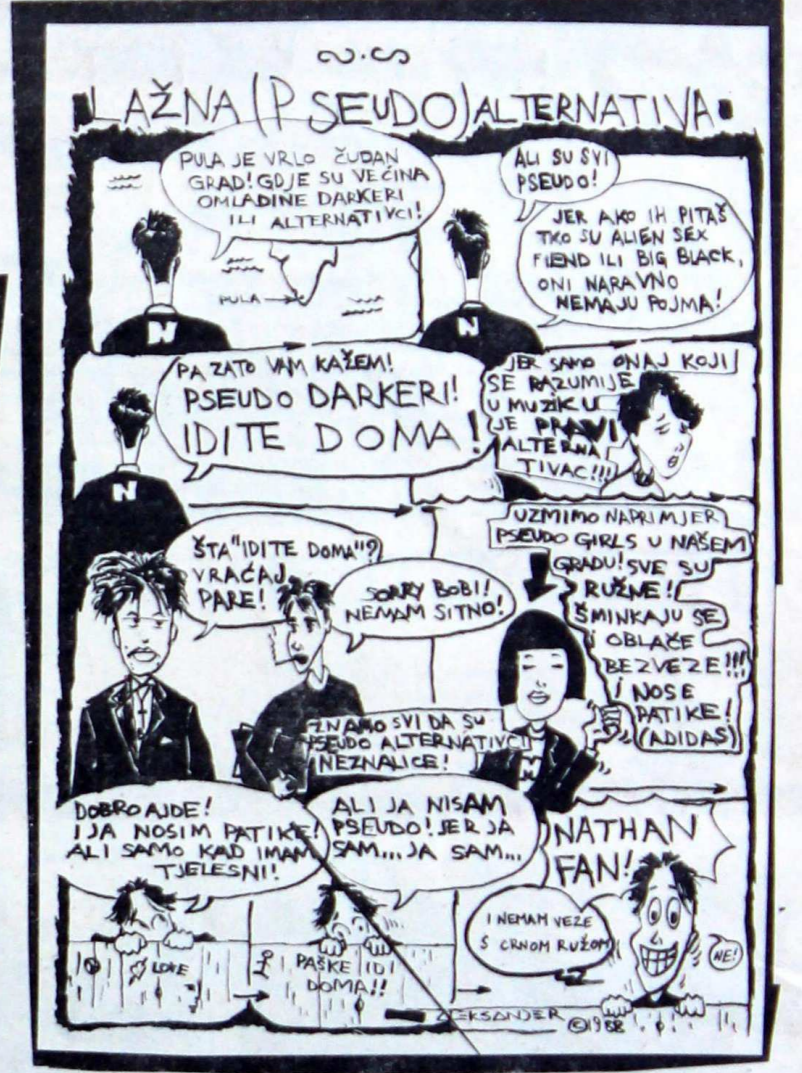
AKTIVNOST STRIPIJADE OBUHVATIT će NEKOLIKO IZLOŽBI STRIPA, TRIBINE, PREDAVANJA TE PROJEKCIJE FILMOVA NASTALIH PREMA STRIPOVIMA. NA KRAJU SEMINARA ORGANIZIRAT će SE IZLOŽBA RADOVA POLAZNIKA KOJI će NAKNADNO BITI OBJAVLJENI U KATALOGU MANIFESTACIJE.

DA BISTE STEKLI PRAVO SUDJEOVANJA U RADU STRIPIJADE U GROZNJANU

MORATE BITI MLAĐI OD 27 GODINA I NAJKASNIJE DO 1.5.1988. POSLATI FOTOKOPIJU JEDNOG SVOG STRIPA NA ADRESU MUZIČKA OMLADINA HRVATSKE, TRNJANSKA BB. 41000 ZAGREB.

OBIM STRIPOVA NIJE OGRANIČEN - OD JEDNE TABLE DO KOMPLETNOG STRIPA. NIJE ODREĐENA TEMATIKA, KAO NI STILSKI PRISTUP. U OBZIR DOLAZI I STRIPOVI KOJE STE OBJAVILI U POSLJEDNJIH GODINU DANA.

Za sve informacije obratite se na telefon 041/539 299 ili 539 799.

MATURANTI I BUDUĆI STUDENTI

Zoran Ivezić radi kao savjetnik za unapređivanje profesionalne orijentacije u Istri, što obuhvaća suradnju sa osnovnim i srednjim školama te radnim organizacijama na osposobljavanju pedagoga, psihologa, kadrovika za djelotvorniji rad na profesionalnoj orijentaciji. Zavod za zapošljavanje samo je jedna institucija koja intervenira kod tih izbora. Završio je studij psihologije i već osamnaest godina bavi se ovim poslom. Njegovo osnovno opredjeljenje je rad sa nadarenim učenicima, kako kaže, ima niz dobrih rezultata i pretpostavki, više pretpostavki nego rezultata. Ovom prilikom razgovarali smo o budućim studentima.

PET: S obzirom da se približava kraj školske godine, za maturante značajniji nego za ostale, radi upisa na fakultet, što je poduzeto u cilju njihovog informiranja o mogućnostima daljnjeg školovanja?

IVEZIĆ: U principu, to bi trebao biti jedan proces. Naime, osoba koja se opredjeljuje za daljnje školovanje nakon osnovne škole, trebala bi već na neki način znati koji je krajnji cilj njenog obrazovanja. Da li je to samo završetak srednje škole ili je krajnji cilj završetak studija. U tom se smislu i opredjeljuju u određene struke.

Proces pripremanja počinje ranije nego što je to sam IV razred srednje škole. Konkretno u IV razredu dobivaju informacije o mogućnostima zapošljavanja. Takva se informacija distribuira svake godine. Budući kandidat za zaposlenje/studij stavlja se u poziciju odluke. U informaciji dobiva podatke o potrebama regije, privrede u regiji, a s druge strane i pregled svih profila za koje se može školovati u Hrvatskoj. Osim toga, svaki maturant ima na raspolaganju informacije iz Slovenije. Slovenci objavljuju natječaj za upis – RAZPIS – koji obično izlazi krajem veljače; početkom ožujka. Budući studenti imaju mjesec dana vremena da se jave na taj natječaj i to je neka vrsta predupisa kojim se maturanti navode da u toku IV razreda donesu odluku i da se opredijele za studij u Sloveniji. Inače, Slovenci dalje rade sa kandidatima, omogućuju im da dođu na fakultet, uspostave vezu sa kompetentnim stručnjacima koji im daju informacije o tome koji sve smjerovi postoje, kako ih mijenjati itd. U Sloveniji imaju solidnu pripremu za nastavak studija, no, međutim u Hrvatskoj za sada osim nekih tehničkih fakulteta (Arhitektura, Elektrotehnika, Strojstvo, pa i Medicina), nema nikakvih zadataka koji se izdaju za prijemne ispite. Samo oni ključni fakulteti, gdje je primjećeno da ima problema kod pripreme studenata, izdali su takve brošure. S druge strane, pojavljuje se niz organizacija i asocijacija koje se bave pripremom studenata kao

na primjer Radničko i narodno sveučilište iz Zagreba koje se godinama pojavljuje sa ponudom u Istri. Prošle godine se prvi puta pojavilo Radničko sveučilište iz Pule. Odaziv kandidata bio je ogroman. I ove će godine u petom mjesecu kandidati imati mogućnost da dolaze u doticaj sa stručnjacima koji će ih konkretno upućivati kako da se snadu na ispitu.

Odnos fakultet – mogućnost zaposlenja možda nije adekvatan princip kod odlučivanja za odlazak na studij. Adekvatnije je opredjeljivanje nakon osnovne škole, koje će zanimanje uzeti da bi imali sigurno zaposlenje, jer studij je nekakva vrsta sofisticirane živote, nadgradnje, s obzirom da već ima zanimanje. Mislim da je uzrok padu odlaska na studij prije svega ekonomski kriterij. Sve manje ljudi ima mogućnost da školuju svoje dijete na fakultetu. Drugi razlog je pojava fenomena autokritičnosti, odnosno spoznaje da se možda ne može završiti studij.

Odlazak na studij nije i garancija završetka. Informirajmo i o tome da je šansa završetka studija u svojstvu redovnog studenta oko 50%, ako se uopće ude u kriterij koji je postavio fakultet, uz jako kontaminirajuće djelovanje socijalnih faktora.

DEFICITARNA ZANIMANJA

U zadnje se vrijeme dosta postavlja pitanje ovih fundamentalnih znanosti. Naime, vjerovatno zbog popularnosti i arhitekture i pogotovo elektrotehnike, njenog elektrotehničkog dijela, zbog sve veće informatizacije društva, mladi ljudi misle da će zadovoljiti svoj apetit za takvom vrstom znanja, što im donekle i uspijeva, iako je tehnika pragmatički studij. Kod nas je u zadnje vrijeme znatno pao broj fundamentalnih znanstvenika, prije svega fizičara, biologa, kemičara i sl. Mislim da je uopće važno za razvoj društva koje ima apetite da postane »sjeverno«, a ne »južno«, da jača grupaciju fundamentalnih znanstvenika. Onda će se uz njih naći tehničari koji će poduzeti konkretne zahvate i davati

rješenja. Prema tome, najdeficitarnija su zanimanja koja inače zahtijevaju puno rada, puno učenja i visoke sposobnosti. To su fundamentalni matematičari, teoretska matematika pa sve do onih primjenjenih matematičara koji će naći svoje mjesto pri kompjuterskim centrima, u školama kao profesori (kombinacija matematika-informatika, matematika-fizika i slično). Njima društvo daje preko SIZ-ova određena sredstva u obliku stipendije. Deficitarni su muzičari, jer nedostaje interpretata muzike u orkestrima. U Istri momentalno nema nedostaje profesora njemačkog jezika, pa tko se za taj studij opredijeli ima mogućnost da bude prevodilac i profesor u školi. Ekonomisti nemaju posebnih teškoća oko zapošljavanja, ali politolozi, pravnici i uopće društvene znanosti, u zadnje vrijeme imaju teškoće.

PET: Koja je Vaša preporuka za buduće studente prilikom izbora studija, obzirom na današnju situaciju?

IVEZIĆ: Kada govorimo o izboru studija, studij ne smijemo izabrati zbog nekakvog društvenog statusa. To je prvi princip. Drugi princip je, kada smo se opredijelili za studij zbog vlastitih sposobnosti, ne smijemo ovisiti i o nekakvim društvenim potrebama. Društvene potrebe nametnut ćemo svojim znanjem, osposobljenošću za rad. I treći princip bio bi da moramo biti oslobođeni terena na kojem želimo raditi. Čim postavljamo bilo koji dodatni uvjet samim tim zapravo moramo biti spremni na niz kompromisa. Ako se radi o financijskim sredstvima onda ćemo odmah suziti prostor studiranja na dva fakulteta koja postoje u Puli. Ako se radi o statusu, neće biti važno da li se mi želimo posvetiti tom zanimanju. Za budućnost postoji jedan važan princip – da završetkom studija započinjemo svoje daljnje studiranje koje traje doživotno i u kojem zapravo prvi izlazak u profesiju, u smislu da je ono što smo završili ujedno i ono od čega egzistiramo, magisterij, doktorat.

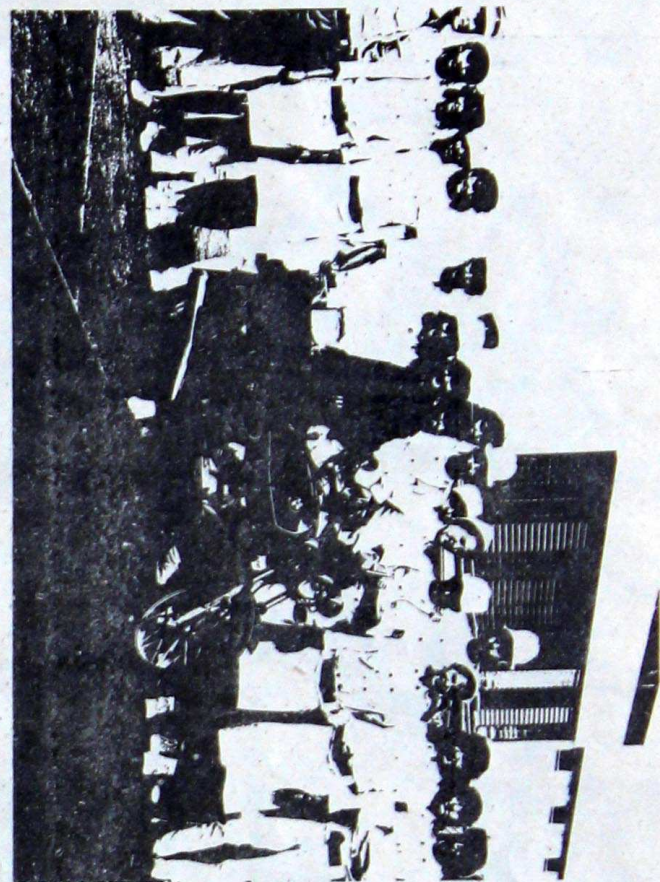
Inače, kad govorimo o deficitarnim i suficitarnim zanimanjima mislim da su sposobni ljudi sa formalno suficitarnim zanimanjima isto tako deficitarni kao što su nesposobni ljudi sa deficitarnim zanimanjem u suštini suficitarni.

PET: Vaše primjedbe, razmišljanja o reformi školstva, razlike u nivou znanja sadašnjih učenika i »klasično obrazovanih«?

IVEZIĆ: Osnovni problem reforme obrazovanja je proleterizacija učenika. Izgubili su definiciju svog statusa u smislu učenika koji treba učiti cijeli život, oni se pragmatički spremaju za praksu koja je već u trenutku kad su započeli školovanje zastarjela. Problem je u tome što smo reformom obrazovanja htjeli stvoriti od svakog čovjeka intelektualca, što je praktički nemoguće.

Intelektualac se stvara zahvaljujući nizu okolnosti u samoj личности čovjeka. Što se zapravo desilo? Propada dio potencijalnih intelektualaca jer se pristup onih koji ulaze u obrazovanje uprosječio. Tu su izgubili i oni koji mogu više i oni koji mogu manje. Postoji istraživanje profesora Obradovića sa Odsjeka za sociologiju u Zagrebu u kojem je usporedio formalno znanje učenika srednje škole prije reforme i sada i u kojem je ustanovljeno da su znanja u prosjeku ista, međutim, razlika je među zanimanjima daleko uza u današnjoj grupi. To dokazuje da je dobar dio onih koji mogu više, izgubio u znanju zbog škole. Reforma je napravljena da izjednači socijalne slojeve, da svima da podjednaku šansu razvoja, a tu gube ona djeca koja nisu u mogućnosti da borave u gradu cijeli dan, ne mogu ujutro i popodne otići u knjižnicu i unapređivati svoje znanje. Tako se oni marginaliziraju i gube šansu za razvoj. Upravo reformom počeli smo socijalno raslojavanje u znanju i mogućnostima.

Razgovarala: Sanja Krelja

NAŠA MALA VAROŠ

Od sukoba autoritarnog i demokratskog mentaliteta nije imuna ni naša mala varoš, dapače. U takvim sukobima često iznosi na vidjelo autocenzuru, oprotunizam, strah od posljedica, skrivanje iza autoriteta i slične ljudske slabosti.

Dosta je bilo okolišanja, ajmo im medias res: u jednoj subotnjoj emisiji Radio Pule dva mlada pulska slikara rekli su otvoreno što misle o nekim pulskim institucijama u oblasti kulture. U razgovoru s voditeljem Budimirom Žižovićem (on nije imao ništa protiv da se njegovo ime spomene) oni su iskritizirali rad RO FJF koja je isključivi nosilac likovne djelatnosti u Puli, zatim SIZ u oblasti kulture koji svojim sistemom financiranja podržava takvu, po njima, pogrešnu politiku, a kritizirali su u sredstva javnog informiranja, koja svojim načinom informiranja sve to skupa podržavaju. Pritom su spomenuli konkretna imena i aktualne događaje. Bilo je to u vrijeme dok je jedna grupa pulskih kulturnih djelatnika boravila u Londonu, a druga se spremala na Kosovo.

Nakon toga, varoš ko' varoš, naslađivala se pojednostima iz tog razgovora. Tko sa zlobom, tko sa čzavišću jer mu se i samom ne pruža često prilika da putuje po svijetu, dodavalo se i oduzimalo šakom i kapom, kako je već kome odgovaralo. Bilo je to nešto novo i neobično. Već odavno nitko nije pulskim »kulturtregerima« javno i brk skrešao svoje mišljenje. Kao što reče Žižović, javno iznošenje vlastitog mišljenja već je davno zaboravljena stvar. On je s puno razumijevanja za mladenački žar dozvolio da kažu sve što misle. Posljedica toga bila je da su ga »neki« ljudi počeli isušivati srdačno pozdravljati, a drugi slati poruke dvosmislenog sadržaja. Međutim, istureni borac kritičkog mišljenja navikao je na to i ne boli ga glava ako ostane samo na tome.

U nedjelju, sutradan, osvanulo je uobičajeni dan odmora. Radnici pulskog SUP-a, međutim, nisu se odmarali. Njima je stigla prijava da se po Fort Borgignonu šeta maskirani tip na visokim štiklicama. Reagirali su i obavili pretres. Pokupilo nešto prisutnih umjetnika i ispitivalo u zgradi SUP-a. Točan broj nisam uspjela saznati, kao ni detalje ove sekcije. Sve priče oko toga nekako su smušene i nedokučive, pa se s pravom može sumnjati u vjerodostojnost bilo kojeg podatka. Ipak, sve upućuje na to da su SUP-ovci bili tamo, da li u »rutinskoj« ili »izvanrednoj« kontroli. Uostalom, ne razbijamo previše glavu time. Ljudi rade svoj posao.

U Društvu likovnih umjetnika to je uzburkalo duhove. Oni koriste prostor spomenute tvrđave. Tamo imaju ateljee, uređuju i osmišljavaju atraktivan, ali zapušten prostor tvrđave i nastoje da vlastitim radom osposobe prostorije za svoje redovne aktivnosti. Umjetnici su osim toga, osjetljivi ljudi i stvari često doživljavaju drukčije od ostalog naroda. Dakako da su se postavljala pitanja: tko nam to šalje racije i zašto?

Zanimalo me mišljenje prof. Ivana Obrovca, uvaženog člana DLUP-a. On ta dva događaja uopće ne povezuje, međutim, zabrinjava ga jedna druga stvar, a to je – nepostojanje pravih foruma, nemogućnost razmjene misli i stavova, dogovaranje akcija. U takvoj konstelaciji stvari, nesporazumi su neizbježni.

Mladi slikari koji su gostovali u radio-emisiji, također su članovi DLUP-a. Oni vjerovatno nisu računali s činjenicom da će njihovo subjektivno viđenje stanja u pulskim likovnim djelatnostima izazvati negativne nabojne prema nastojanjima Društva da afirmira rad svojih članova i poboljša njihov status. Suradnja s Festivalom jugoslavenskog igranog filma, koji je »starija« institucija i već ima ustaljene aktivnosti, bila bi obostrano daleko korisnija, nego sukobljavanje. Prema tome, dogovorite se, ljudi, dajte da svi zajedno uživamo u likovnim prezentacijama u svim raspoloživim prostorima u gradu, dajte priliku i mladima i nepoznatima da se afirmiraju.

Ovim je tema iscrpljena. Ostaje nam da se nadamo da nervozni pobornici autoritarnog mentaliteta neće u ovom tekstu iščitavati »uznemiravanje javnosti«, pitanja »tko stoji iza toga« itd. i zatim slati neidentificirane silnice protiv ovog snopa papira koji se zove »Puls«. Njima, s ljubavlju, citiramo Voltairea, koji je rekao: Ne slažem se s tvojim mišljenjem, ali ću do smrti braniti tvoje pravo da ga kažeš.

Olga Visković – Mandić

INCREDIBLE

POLET

POLET

U PIRAMIDI

PLATZ

Nazalost pulski program Polet-Platz, bombastično reklamiran s 10 usklidnika, nije u cijelosti i ostvaren, pa je publika ostala pomalo zbunjena. Rutlja se najviše »palila« na film »Nebo nad Berlinom«, ali opravu se taj film negdje izgubio. Umjesto Wendersovih anđela prikazana su de Nirova i Rourkeova đavolska posla, napravljena u maniri detektivske horror priče »Angel's Heart«. Baš su vrati!

Dugo najavljivana ludnica Polet-Platz pristala je 10. 3. u Puli, prvome u nizu gradova u kojima će još gostovati. Manifestacija koja već nekoliko mjeseci u Zagrebu, na radost mnogih, rješava dilemu kamo otići subotom uvečer, preselila se iz »Kulušica« u »Piramidu«. U Zagrebu Polet-Platz ima nešto drugačiju koncepciju. Započinje oko 18.00 sati kao buvljak gdje se prodaju uglavnom ploče i knjige. Slijedi projekcija nekog filma (najčešće se radi o filmovima koji nisu uvezeni za normalnu distribuciju u kinima) kao i raznovrstan video-program. Ono zbog čega pak većina pohodi Polet-Platz svakako je živa svirka oko 22.00 sata. Do sad se Polet-Platz oke pohvaliti nastupima Partibrejkersa, Discipline Kičme, Lačnog Franza, Zabranjenog pušenja, ali isto tako i kvalitetnim demogrupama kao što su Let 3, Cul de Sac i Dec Dec Melow. Nakon koncerta može se još plesati, plesati...

ston-band. Bilo je to great iznenađenje večeri zahuktalog Polet-Platza. Uz pjesmu posvećenu pokojnom Doseru svi su ponovo u transu.

Kraj je rezerviran za antologijskog D. J.-a, duhovnog vođu Poletova Culture Cluba, Bakica. Rock antologija je tjedna emisija Omladinskog radija 101, u kojoj se sistematično i analitično, na način kakva rock-leksikona, kontinuirano predstavljaju stvaraoci i fenomeni svjetske rock-scene. Ovoga puta bila je to live antologija, a »živosti« su naročito doprinjele dvije (nazovi) balerine koje su se uvijale i izvijale pod Bakicevom dirigentskom palicom.

Sve u svemu, festa grande je trajala do iza tri ujutro. Poletov grafički je u gužvi izgubio bedž. Poznat kao esteta i čovjek koji 24 sata pazi na image teško je podnio taj gubitak, pa je otišao doma puno prije kraja. Simić, Poletov glavni i odgovorni, brisao je znoj sa čela budno pazeci da sve stima, kako ga njegovi Puležani ne bi špatali. Krule, stripas, je došao sa specijalnim zadatkom da napiše za Polet tekst o Petici (živi bili pa vidjeli), pa cemo o njemu sve najbolje. Howgh, Krule! Naša urednica Mirjana se ponovo pokazala kao žena od akcije: uspjeno je usklađivala želje domaćih i gostiju, čuvala fotoaparata, angazirala nove suradnike.

FOTO: ROBERT CALETA

U finishu, kad je omjer muškarci-žene postao 99:1, a moje poput olovke tanke potpetice se počele spoticati o ostatke boca i časa rasutih po podu, napustila sam hram zabave s mislju kako je Arenaturist napravila odličan potez omogućivši gostovanje Polet-Platza u Puli i kako će pulska, doduše vrlo zahtijevna i kritična publika, pozdraviti i druge slične projekte i zabave.

P. S. ADIO POLETOVCIMA, DO VIĐENJA ZA MIJESEC DANA NA IZBORU NJIHOVE MISS-ice... NADAMO SE SA MAJNE KIKSEVA!

Dubravka Tatić

PET BROJ 4/STRANA 12

GORI UŠI WINNETOU

»Addio Pola« – kaseta (SUZY)

Konačno je izašla kaseta neumornog Francija i njegovih veseljaka. Ovo je sigurno jedan od najboljih pulskih projekata koji je izašao na ploči ili kaseti. Jedanaest pjesama jedinstven je zbir istarsko-pulskih impresija, prošlih i sadašnjih. Tekstovi su posebno zanimljivi, ali mislim da su previše komplicirani za potencijalne kupce kasete van granica Istre. Muzički, kasetu je gotovo perfektna, od produkcije, samih pjesama do muzičara koji su odlični. Posebno se ističu klavijature EDI PREMATEA, ali ni ostali (ČOTKA – gitara, FRANCI – bas, NIKICA – bubnjevci) nimalo ne zaostaju. Muzika G.U.W. je stilski raznolika; ima tu i jazz a, funka, elemenata folkloru, ali sve je to FRANCI odlično smiksao. Sta vam više treba od ovoga?

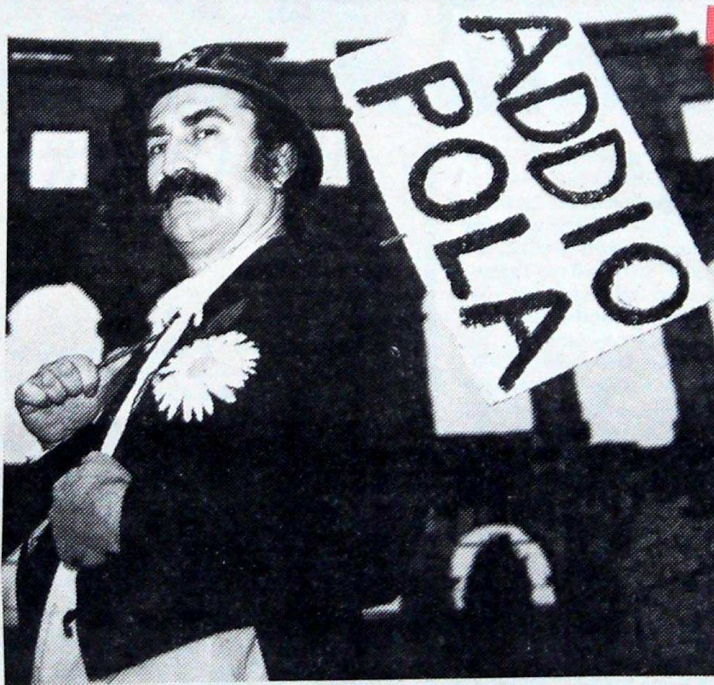

FOTO: EDUARD STRENJA

GUBITNICI

Snimljeno u MKC Kopar, producent bio PING IVANČIĆ. Od pet snimljenih pjesama kao hitovi nameću se SEBASTIAN I GIN. Dejam je da je produkcija previše mekana. GUBITNICI bi trebali biti prvi RNR bend ali ovi snimci su tek malo jači pop.

ZIMONI

Snimljeno u Puli, producent bio MIRO MILANOVIĆ. Od sedam snimljenih stvari kao potencijalni hitovi nameću se PROTOTIP I PREVIŠE ZVUKOVA. Snimak je dosta sirov i tih. Pjevač MATE odličan, šteta što je otišao u JNA.

demo:

F.M.D.

Snimljeno u Puli, producent bio SALE VERUDA. Bend je mlad (prosjeak 17 god.) ali perspektivan. Muzika stilski raznolika (punk, hc, BIRTHDAY PARTY, BAUNHAUS, SONIC YOUTH), solidno odsvirano, bubnjar odličan. Stvari (ima ih šest) ujednačene.

PU-ROCK-INFO (danfo)

Novi bend ROMEA Domlije zove se THE SPOONS. Kompletna postava, uz ROMEA koji svira gitaru, je: BRUNETTO SUBIOTTO-vokal i usna harmonika, IVICA KOVAČEVIĆ – bubnjevci i DORIJANO LICUL-bas. 20. 3. THE SPOONS su održali koncert u Zminju (gdje vježbaju), a repertoar im se sastojao od znanih RNR standarda: 1-2-5. STRYCHNINE, STUPIDITY, ROUTE 66, HONKY TONK WOMAN, PSYCHO... ROMEQ je rekao da će ubuduće više raditi na vlastitim stvarima... Preslušali smo prije svih novi (treći) »EP KUD-a IDIJOTI. Ploča bi se trebala zvati »HOĆEMO CENZURU« a sadržati će tri pjesme: HOĆEMO CENZURU, ANDIAMO STASERA AL CINEMA I KOME KITA, KOME MUF. Bit će promovirana na omladinskom festivalu u SUBOTICI... Uskoro će izaći posljednji (9-10) broj pulskog fanzina FLASH, jednog od ponajboljih u Jugoslaviji (tako kaže štampa). Od poznatih pulskih face koje su radile i rade na fanzinu spomenudemo neke: PIETRO (glavni), PINO, GAROFULO, MIRO KUS, BJELICA, BENČIĆ, FERUČO i tajanstveni podmladak. PIETRO se nije izjasnio o budućim projektima...

koncert – CACADOU LOCK – Piramida 27. 3. '88.

U glavama balkanskih (a i šire) muškarčina odavna je usađena misao o ženi koja treba da odgaja djecu, pere sude, kuha etc. Međutim, u ovom slučaju stvari su se malo promijenile. Pet zgodnih djevojaka osnovalo je bend. Žene, pa još i sviraju? Svašta. Tih pet djevojaka čak je i snimilo album (istina loš) i došle su nam u Piramidu da sviraju. Okupilo se mnogo znatizeljnika koji su došli isključivo da provjere da li djevojke zbilja sviraju. I vidi čuda! Djevojke su bile hendikepirane užasnim zvukom, pozavidjelo dosta muških bubnjara. Pjesmice koje CACADOU LOOK izvodi nisu ništa posebno. POWER POP lišen bilo kakvog kompliciranja i filozofiranja. Pulska publika (bilo je i Riječana, a i nekakvih ekscurzija) pozvala ih je tri puta na bis, a htjela je i još (ne sexa), ali su djevojke bile iscrpljene. Tako smo i to preživjeli. Piramida se nije srušila, CACADOU LOOK se nisu proslavile... Nije to baš tako lako kao što nam one pjevuše.

SINONIS DISCIPLINA KIČME WKC Kopar, 3. 3. '88.

Gore spomenutog dana se delegacija od petnaest Puljana uputila u Kopar da bi vidjela na djelu jednu od najluđih i najzabavnijih domaćih grupa. Istina KIČMU smo mogli i u Puli slušati, ali su odgovarajuće institucije pokazale izuzetan nesmisao za biznis (jer KIČMA bi u Puli imala dosta publike). Ali nema veze, jer izlet je u potpunosti uspio. Koncert koji je KIČMA održala u Kopru bio je odličan, ali kratak. Naime

nastup je trajao nepunih četrdesetak minuta (tu je i bis uračunat), a KOJA je imao i problema sa drugom zicom na basu. Čuli smo sve najveće i najbolje KOJINE hitove plus na bis obradu MICHALE JACKSONOVE – »Bad«. Slovenci su se pokazali kao izuzetno hladna publika za razliku od Puljana koji su, naravno, bili najbucniji. Bito je kratko ali žestoko, tako da smo (ipak) na kraju svi bili zadovoljni.

B.B.

INCREDIBLE PULA PLJAKILI

TAKE MONEY AND RUN!!!

Da li zbog toga što su vodeće Polet-lice Puljani ili zbog toga što je nastup na »Piramidi« postao pitanje prestiža, u četvrtak 10. 3. imali smo priliku prisustvovati manifestaciji koja se inače održava u zagrebačkom »Kulušiću«, a sebe naziva »Polet platz«. Na veoma efektivnim plakatima bilo je najavljeno zbivanje od 18-03 sata u okviru čega smo trebali vidjeti tri filma sa ovogodišnjeg Festa (»Andeo srca«, »La bamba«, »Nebo nad Berlinom«), videomix sastavljen od snimaka koncerata raznih bendova te nastup grupe Film. Začudjuće dobra posjeta bila je vjerojatno rezultat pravovremene i dobre reklame. Tih dana se po gradu mogla čuti spika u stilu »napokon nešto«. Tako sam se tog tmurnog četvrtka uputio na »Piramidu«, platio upad 200 milja bez konzumacije uz klasičan pogled dobermana na ulazu »sta me gledas, očes da ti oko izvadim«. Spomenuti dječaci na ulazu nisu imali razumijevanja za to da netko tko ima namjeru vidjeti sve što se nudilo treba provesti nekih 7-9 sati u prostoru Piramide (tuzas) pa da bi za to vrijeme netko trebao na trenutak

izaci van – odgovor bi bio »ako o's izaci van, plati opet upad ako očes uci«. Ok, da vidimo sta su nam purgeri pružili. Prvo je bio prikazan film »Andeo srca« u sasvim odgovarajućoj atmosferi za gledanje: 1. stojiš, 2. nema tona, nego iz zvučnika trešti muzika, pa ti sada gledaj, ako si mangup. Propalo. OK. Dalje. Nakon filma, bili su na videu prikazani snimci sa koncerata raznih bendova. To je isto bilo veoma veselo izvedeno. Na platnu gledaš »Clash«, a iz zvučnika čuješ »Stones« uz povremeni kretenski dingl »Ovo je polet platz«. Nemam ništa protiv »Stonesa«, ali normalno bi bilo da ako gledam »Clash« da i čujem »Clash«. Propalo. OK. Dalje. U ponoć na stage su istrčali momci iz grupe »Film«. O nastupu Jure i svirača ne bih baš, jer sam nakon treće stvari pobjegao na sank kako bi se zaštitio od te lavine zagrebačke sminke. Nakon filma na stage se popeo Langer. To je onaj što je svirao bas u Atomima, (bas je gitara sa 4

zice). On je u pratnji samoga sebe na gitari otjevao nekoliko Sklonište-styari, što je naišlo na burno odobravanje 30-tak pijanih HM-Sklonište fanova, da bi mu se kasnije pridružili Filmovci u pršenju rock standarda (Hey Joe, itd), što je po mojem mišljenju bilo najbolje što se te večeri moglo čuti, samo nisam za to dao lovu. Ok, Dalje. Dalje ništa značajno. Znači što? Poletovci su nas slagali za dva filma. OK. Pozitivno je da se nešto zbiva van pulskih sabloni, ali manifestacija koja je uhodana na čelu sa listom tipa »Polet« trebala bi mnogo profesionalnije pristupiti poslu. Nije profesionalno samo zgrabiti lovu i pobjeći u Zagreb bel grad. DB's

izgleda da je glavni razlog dolaska poletovaca bio ovakve vrste.

FOTO: ROBERT ČAČETA

HÜSKER DÜ

Nedavno se raspala formacija jedna od najznačajnijih novijih američkih (MINEAPOLLIS) grupa-Hüsker Dü. Postavu benda od početka je činila ista trojka: BOB MOULD-gitara i vokal, GREG NORTON-bas i GRANT HART-drums. Počeli su krajem 79 godine kao ultrabrz hard-core bend (za to vrijeme). Sa vremenom njihova muzika je evoluirala, postala je kompleksnija, ali i lakše slusljiva. Iz cjelokupne diskografije HÜSKER DÜ izdvajaju se: 12" EP - »METAL CIRCUS«, te albumi »NEW DAY RISING« i »CANDY APPLE GREY« kao njihova najbolja vinilna ostvarenja. HÜSKER DÜ su dosta utjecali na novu američku scenu, tj. na gomilu novijih bendova čija je muzika vukla korijene i bazirala se na HÜSKER DÜ zvuku. Ostaju njihove ploče kao vrijedan dokument o djelovanju jedne od najznačajnijih U.S. A. grupa.

DISKOGRAFIJA:

- »AMUSEMENT« - 7" single (80)
- »LAND SPEED RECORD« - live LP (81)
- »IN A FREE LAND« - 7" EP (82)
- »EVERYTHING FALLS APART« - 12" EP (82)
- »METAL CIRCUS« - 12" EP (83)
- »EIGHT MILES HIGH« - 7" single (83)
- »ZEN ARCADE« - 2 LP (84)
- »NEW DAY RISING« - LP (85)
- »FLIP YOUR WIG« - LP (85)
- »CANDY APPLE GREY« - LP (86)
- »HELTER SKELTER« - 12" EP (86)
- »SORRY SOMEHOW« - 2x7" single (86)
- »WAREHOUSE: SONGS AND STORIES« - 2 LP (87) plus razni promocijski singlovi sa albuma.

GEZA and BORO

RECENZIJE II CABARET VOLTAIRE - »Code (EMI - JUGOTON)

ovo je već 1596 album STEPHENA MALLINDERA i RICHARDA H. KIRKA, a drugi na našem tržištu. Vratimo film malo unatrag. CABARET VOLTAIRE su počeli stvarati svoju muziku 1978 godine i u to vrijeme bili su kult bend za šaćicu evoluiranih punkera. Muzika im je bila minimalistična, opskurna i teško slusljiva. Te tvrdnje, najbolje opravdavaju albumi »THE VOICE OF AMERICA«, »MIX UP« i »RED MECCA«. 1983. sa albumom »CRACKDOWN« počinje njihova disko faza - kojoj je glavna karakteristika monotonija. Tako su CV (koji se inače izuzetno dobro snalaze u studiju) došli u situaciju da im je zadnji album »CODE« očajno loš, monoton, bezvezan etc. Sve to smo od njih čuli još prije. Ne znam zašto su toliko uporni, kada lijepo mogu uzgajati cvijeće u svojim baštama koje se nalaze na njihovim imanjima. Ovakvim pločama samo kvare svoje davno stečene pozicije.

REDO, ŽIVOTA TI!!!

1. FUCK YOU G - »23 Skidoo«
2. DEATH WALLEY 69 - »Sonic Youth«
3. CUSTOMER - »Replacements«
4. DIANE - »Hüsker Dü«
5. RELIGION - »PIL«
6. PUBLIC IMAGE - »PIL«
7. VALLEY GIRL - »Frank Zappa«
8. L. A. BLUES - »The Stooges«
9. EMILIA PARANOICA - »CCCP«
10. SHE'S LIKE HEROIN - »Gun Club«

by DB's White Devil and Blue Baby Face

MORRISSEY - »Viva hate« (EMI-JUGOTON)

The SMITHS više ne postoje a njihov pjevač MORRISSEY upravo je izdao svoj prvi album i time započeo solo karijeru. Velika stvar.

Gledajući izloge sa pločama (u našem uzroku) čovjek se ponekad i odlučio da kupi nešto. Člone nisu baš previše male, ali u usporedbi sa čije-nama ploča u Trstu, jos su i povoljnije. Ali izbor nije baš previše dobar. Politika naših diskografskih tuca je velika misterija. Tako se ovih dana u pulskim prodavaonicama ploča može kupiti u vrlo malo zanimljivih ploča (normalno, to ovisi o ukusima kupaca). Od domaćih recentnih izdanja DISCIPLINA WAGNE je najzanimljivija (ali i prodavač), dok ploče bendova poput TD (kakve li katastrofe), Elektricitet, DRAGONI (trenutno sviraju za inelidere od 13-15 godina), DIVULGE, JACOBE (KONAJ ostaju KONAJ), dakle te ploče treba zaobiti, iako imate malo dobrog ukusa. Od stranih izdanja zanimljivi su MILES DAVIS (za one sa orijentalnim ukusom); TOM WATTS (za zalosne bilance); PIL (za ex punkere); Ploče grupe SYSTEMS OF MERCY (sine jesi li ti darker?); THE CURE (ipakem možda na grubu svome); THE MISSION (D MISH), nemajte sanjati u kramol kupiti. Ako imate malo više para sticite do Trsta i napravite birnis.

GITARIJADA 88-Rijeka

PULA-LONDON-TEHERAN

14. i 15. aprila u Rijeci se održala gitarijada za koju se nadam da neće postati tradicionalna. Mnogo toga nije stimalo a to se i moglo očekivati s obzirom da je nastupilo preko četrdeset bendova iz ZO Rijeka. Iz Pule smo kao članovi zirija otišli GEZA i ja. Dakle, samo dvojica iz Pule. Ostale članove zirija nisimo ni upoznali kao što je trebalo a KORALJKO PASARIC (jedan od glavnih) se nije ni potrudio da nas upozna sa njima. Veliki propust i prve sumnje u regularnost gitarijade (što se kasnije i potvrdilo). Po mojoj slobodnoj procjeni Rijecana je u ziriju bilo barem desetak. U dva dana vidjeli smo (i čuli) jako malo dobrih bendova. Od rijekih treba izvojiti: EN FACE, PORKO DIO i MUHE SA PROSIRENIM VENAMA, a od »onih izvana« PAROLE iz Umaga te skoro sve pulske grupe. Ove godine Pulu je na gitarijadi predstavljalo pet grupa: MESSERSCHMIDT, F. M. D., DEVASTATOR, 052 i ULICNI DZUBOKS. Najbolji dojam od Puljana ostavili su MESSERSCHMIDT svojom kombinacijom hard rocka, bluesa i speed-metala koja je odlično zvučala u bezveznom prostoru OK IVO LOLA RIBAR - odn. PALAHA. Sigurno su bili među pet najboljih grupa gitarijade. Najviše je iznenadila mlada pulska grupa F.M.D. svojim sigurnim i čvrstim nastupom. Njihova muzika prilično je mračna ali za razliku od gomile rijekih dark-bendova bili su mnogo mnogo uvjerljiviji i zanimljiviji, a i u toku svjetskih trendova (Rijeka poprilično zaostaje u tom

pogledu). DEVASTATOR su također ostavili dobar dojam, bolji od isforsiranih rijekih speed-metalaca FORCESS. Mladi su i jos ce dosta napredovati. 052 (pulska PARNI VALJAK) bili su standardno dosadni ali i vrlo dobro uvježbani. Mi smo čekali djevojku sa plavim očima ali je nije bilo. Steta. ULICNI DZUBOKS se od svojeg zadnjeg nastupa dosta popravio ali ostaje činjenica da je bend skupljen zbrda-zdola. Njihova muzika (isto vazi i za 052) bolje bi prošla u kontinentalnim dijelovima naše domovine. Toliko o Puljanima koji su ostavili vrlo povoljan utisak ali bez efekta s obzirom da je ziri postojao (?) čisto forme radi. Prva tri mjesta zauzela su tri riječka benda: JERSEY, VAMP i JOLLY JOCKER BEND. Ta tri benda su totalno promašeni slučajevi (osim donekle zadnjega). Puljani su plasirani od sredine prema dole. Tako se još jednom potvrdilo da Rijecani ne trpe Puljane (i obratno). Mislim da je sudjelovanje pulskih bendova na ovakvim gitarijadama apsolutno nepotrebno. Teško da će ikada vise otici na bilo koju gitarijadu u Rijeku. Takvo maltretiranje bi i konji teško preživjeli.

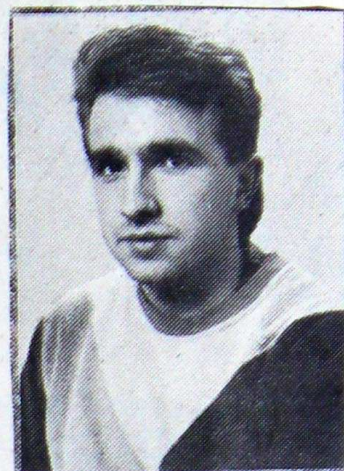
P. S. greška pulske organizacije (SSOH) je bila i u tome što su dali minibus, umjesto BUSA (pravog, što većeg), pa su tako u Rijeku otišli pulski muzičari bez svoje publike. Beeh!

PERE VBU IN LAIBACH
IT WAS TOO MUCH!

PREDSTAVLJA:

ĐULIANO GRUM

Zivot mu je tako uzbudljiv da ga mora nekome svima ispričati. Ovo je njegovo premijerno kazivanje, a već poručuje: "Budem li imao vremena i zivaca, baviti ću se i romanom. Možete me očekivati u prvom kompletu koji će se slagati s vašim regalima..."

Zove se Đuliano Grum, ima 22 godine, iz Pula je, i studira kemijsku tehnologiju na Kemijsko-tehnološkom (izmenadenja li) fakultetu u Zagrebu.

Bio članom više rock-grupa ("Diskretni šarm", "The Swindle", "Die blaue Reiter"), pa tako i počeo pisati tekstove; mnogi uglazbljeni...

Danas piše pjesme radi pjesama. Nastaju uglavnom "pri sentimentalnim razočarenjima", kako kaže sam Đuliano, te tako daju pomalo pogrešnu, suviše pesimističnu sliku o njemu.

U priloženim literarnim ostvarenjima govori o ljubavi, ali kroz (kako bi se to zgodno moglo reći)

"tahniju prizmu proživljenog Kazusa o unaprijed uzaludnim poznavstvima ("Nova"), udaljenostima među ljudima, strahu ("Posljednja"); nehotičnoj dvoličnosti ("Izdaja"); atavističkim nagominama za potpunim posjedovanjem voljene osobe ("Možeš li..."), bezvolji, prepuštanju obuzimajućim stanjima ("Pasiva"), lugama, prevarama... itek tradicima prave ljudskosti i optimizma ("Večeras...").

Iz njih čitamo pjesnikov odnos prema ženi (očito opsesivan) koji

je proturječan: očajnička privlačnost i potrebe za ljubavlju s jedne strane, i s druge neuspješno traganje za time, neuspješno zbog vječnog nezadovoljstva i neiznalaženja zajedničkog s datom, konkretnom osobom...

Poželimo mu sreću. (Odnosno, poželimo si sreću...)

Za početak evo letargično-moralistične pjesme (gledamo li iz perspektive glavnog lica), snažnog, gotovo dramatskog naboja (iz perspektive promatrača zbiljanja); s motivima inkvizicijskog postupka (danas prošlo vrijeme? položaj žene i danas? nepravednost, odudenost...):

VIJESTICA

Gomilu bezlika gledaš kroz rešetke. Sapeli su tvoje ruke o željezo. Razmišljaš: "Sve je glupo."

Dočekuju te ljudi u crnom. Sa strane promatra oslijepljena Pravda. Zamjećuješ tamnu tvorevinu. Uskoro ćeš biti dio nje.

"Sve je ovo glupo. Krvozedna masa. Oslijepljena Pravda. Crna epoha ljudske svijesti."

Kojoti pod maskama Oslobadaju te veza. Kasno je za bijeg.

Drhćeš u pretankoj haljini. Glupo je osjećati hladnocu. Ionako će uskoro biti pretoplo.

Sjedinjuju te sa stupom. Prinose drvlje pred tvoje noge I pale ga.

Hladnoće više nema. I znoj se suši na uzavreloj kozi.

Kroz plamenu zastor prepoznajes I Pravo, i Glupost, I prijateljstvo Buga i Sotone.

Plameni jezici plaze tobom. Plamene ruke te miluju. Da li od užitka ili boli Ispuštaš krik.

Tvoj se pogled polagano gasi. Samo se u zjenicama zrcale plameni likovi. Zalvaras oči. Zamisliš da zauvijek nestajes...

(ožujak 1986.)

NOVA

Zbunjuju te oblaci što prekrivaju grad Vjetar što prolazi odnosi tvoje misli

Nista do mene ne dopire

Tvoje riječi guše se u svojoj biti Doimaju se kao omce iznad glava Omce koje mi stavljaš oko vrata

odnosi tvoje riječi

samo slika vjetra u kosi

i vjesas me svojim glupostima... (svibanj 1986.)

IZDAJA

Osjecas li moje oči na usnama, moje misli uprte u tvoje dlanove? Sklapas ruke u molbu, vjerovanje i nadu:

"Bit će ovaj puta bolje

Svlačiš odkop sa svojih osjećaja, rušiš sve prepreke oko sebe Zlatnim riječima spuštaš mostove nad ponorom:

"Stanje duha otvoreno."

Ulazim kao pobjednik, a ne znam da je moja pobjeda tvoja izdaja same sebe.

(svibanj 1986.)

PASIVA

Puši me večeras, puši da... Večeras ne želim biti... Nista ne govori, sjedni, legni, i budi uz mene... Dodirni me ponekad blago, ne dozvoli da zauvijek nestanem...

(listopad 1987.)

... i za kraj:

Mozes li zamisliti ubistvo kao dokaz najveće ljubavi, najveće pokore? Draga... želim tvoju krv i svaki tvoj dio tijela uzeti kao fetiš ljubavi...

(siječanj 1988.)

Večeras - tuda nitko ne plovu, oni odlaze da ugriju svoje domove.

Večeras - ove luke ostat će prazne, s kolodvora nitko neće krenuti, tvoji će obrazi ostati vlažni od suza.

On ne dolazi:

Večeras - samo za neke: bljestavilo reklama, puste zamrčene ulice pred praznim kolodvorima.

Pruži mi ruke, večeras bit ću ti prijatelj.

(kolovoz 1987.)

POSLEDNJA

Osjecajući odvratnost prema svemu što činiš, pozeleš večeras po prvi put da ne budeš pored mene.

Ponekad se zamislim nad slutnjama što me more, nad rojevima gamadi što gamizu mojim tijelom.

I strah me je, i prokletu me strah, samoće koja me čeka.

kojoj neminovno jurim.

(srpanj 1987.)

UČKA '88:

